

ДІТИ І ВІЙНА В УКРАЇНІ:

про становище дітей із сімейних форм виховання та інституційних закладів

звіт за результатами моніторингу за лютий – червень 2022

КИЇВ – 2022

Автори

Дибайло В. Д., Кияниця З. П., канд. пед. наук, **Тимошенко Н. В., Лаушник О. І.**, канд. фіз.-мат. наук, **Петушкова Л. А.**, канд. пед. наук, **Вовк В. М., Терещенко А. В., Денисенко Ю. П.**

Подяки

Автори висловлюють вдячність за співпрацю, допомогу у зборі даних, консультації щодо методології експертам та працівникам регіонального та українського офісу ЮНІСЕФ, представникам Міністерства соціальної політики, Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства освіти і науки України, Національної соціальної сервісної служби України (Нацсоцслужба) служб у справах дітей обласних військових адміністрацій, експертам та регіональним координаторам Проєкту, а також усім батькам-вихователям, прийомним батькам, опікунам та патронатним вихователям за участь в опитуваннях та партнерство.

Аналітичний звіт підготовлений експертами Партнерства «Кожній дитині» на виконання завдань проєкту «Моніторинг потреб та підтримка дітей в умовах війни».

Думки, висловлені у цьому документі, належать виключно авторам, за винятком тих, на які є посилання, і не обов'язково відображають офіційну позицію Представництва Дитячого фонду ООН ЮНІСЕФ.

Всі права захищені © 2022

Представництво Дитячого фонду ООН ЮНІСЕФ
МБО «Партнерство «Кожній дитині»

Зміст

Перелік таблиць, рисунків та вставок	3
Умовні скорочення	4
Вступ 5	
1. Методологія моніторингу	7
2. Дані щодо місця перебування та стану безпеки дітей, які виховуються у сімейних формах виховання	10
2.1. Загальна характеристика	10
2.2. Місце перебування сімейних форм виховання та їхніх вихованців у період війни	11
2.3. Залишилися за місцем свого постійного проживання	11
2.4. Переміщення в межах України	13
2.5. Переміщення за кордон	13
2.6. СФВ перебувають на непідконтрольних Україні територіях і в рф	14
2.7. Перебування дітей, вихованців сімейних форм виховання, окремо від законних представників	15
3. Дані щодо місця перебування та стану безпеки дітей, які виховуються в закладах інституційного догляду	17
3.1. Загальна характеристика	17
3.2. Евакуація дітей та закладів в межах України	19
3.3. Заклади інституційного догляду та виховання дітей, які функціонують за місцем постійного перебування	21
3.4. Місце перебування та стан безпеки дітей у закладах інституційного догляду системи освіти	21
3.5. Діти, які повернуті із закладів інституційного догляду системи освіти до батьків/законних представників	22
3.6. Місце перебування та стан безпеки дітей в закладах інституційного догляду системи охорони здоров'я	23
3.7. Місце перебування та стан безпеки дітей в закладах інституційного догляду системи соціального захисту	27
Висновки	29
Додатки А: 32	
A.1 Зведені дані щодо дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які виховуються у СФВ (станом на 01.07.2022)	32
A.2 Статистичні дані щодо СФВ, які під час війни залишилися у своїх регіонах (станом 01.07.2022)	33
A.3 Статистичні дані щодо переміщення СФВ у регіони України (станом на 01.07.2022)	34
A.4 Заклади різних типів, форм власності та підпорядкування, які переміщені (евакуйовані) в межах України	35
A.5 Дані щодо закладів інституційного догляду та виховання дітей, які функціонують за місцем постійного перебування (станом на 01.07.2022)	46
A.6 Дані про чисельність дітей, які перебували цілодобово в інтернатних закладах системи освіти, а у зв'язку з початком війни повернуті до своїх батьків/законних представників (станом на 01.07.2022)	47

Перелік таблиць, рисунків та вставок

Рис. 1: Розподіл дітей, які перебувають у сімейних формах виховання та під патронатом, станом на 01.07.2022 року.....	11
Рис. 2: Кількість сімейних форм виховання, які залишилися за місцем проживання або переміщені в межах області.....	12
Рис. 3: Дані щодо кількості СФВ, евакуйованих за кордон, станом 01.05.2022, 01.06.2022, 01.07.2022 року.....	14
Рис. 4: Чисельність дітей, які виховуються в закладах інституційного догляду (цілодобове перебування) станом на 24.02.2022 року.....	18
Рис. 5: Місце перебування дітей з закладів інституційного догляду та виховання дітей (цілодобове перебування) станом на 01.07.2022 року.....	18
Табл. 1: Кількість СФВ та їхніх вихованців, які перебувають на окупованих територіях станом на 01.07.2022 року.....	12
Табл. 2: Кількість СФВ та їхніх вихованців, які перебувають на непідконтрольних Україні територіях станом на 01.07.2022 року.....	14
Табл. 3: Дані про дітей, вихованців СФВ, які перебувають окремо від законних представників станом на 01.07.2022 року.....	15
Табл. 4: Дані про дітей, які перебували цілодобово в інституційних закладах, з урахуванням їх галузевого підпорядкування та руху після початку війни станом на 01.07.2022 року.....	19
Табл. 5: Розподіл переміщених (евакуйованих) закладів в межах України за галузевим підпорядкуванням станом на 01.07.2022 року.....	19
Табл. 6: Географія областей України з яких переміщені (евакуйовані) заклади станом на 01.07.2022 року.....	20
Табл. 7: Географія областей України які прийняли переміщені (евакуйовані) заклади станом на 01.07.2022 року.....	20
Табл. 8: Дані про дітей в закладах інституційного догляду і виховання дітей системи освіти.....	21
Табл. 9: Дані про дітей, які перебували цілодобово в закладах інституційного догляду та виховання дітей системи освіти, що розташовані в регіонах, де велися чи ведуться активні бойові дії (станом на 01.07.2022 року).....	23
Табл. 10: Розподіл дітей в закладах, які функціонують за місцем постійного місця перебування з врахуванням статусу дітей та перебування їх на обліку з усиновлення.....	24
Табл. 11: Кількість закладів та дітей в них, що перемістилися в межах України.....	25
Табл. 12: Розподіл дітей, переміщених в межах України з урахуванням статусу дітей та перебування їх на обліку з усиновлення.....	26
Табл. 13: Дані щодо закладів системи охорони здоров'я, які евакуйовані за кордон у зв'язку з війною в Україні.....	27
Табл. 14: Інформація щодо руху дітей в закладах системи соціального захисту (станом на 01.07.2022 року).....	28

Умовні скорочення

МОЗ	Міністерство охорони здоров'я України
МОН	Міністерство освіти і науки України
МСП	Міністерство соціальної політики України
Нацсоцслужба	Національна соціальна сервісна служба України
ОВА	Обласна військова адміністрація
ТГ	Територіальна громада
ВПО	Внутрішньо переміщені особи
СФВ	Сімейні форми виховання
ДБСТ	Дитячий будинок сімейного типу
ПС	Прийомна сім'я
МГБ	Малі групові будинки
СЖО	Складні життєві обставини
ССД	Служба у справах дітей
ДІ	Деінституціалізація
НРЦ	Навчально-реабілітаційний центр
ОМС	Органи місцевого самоврядування
ПБП	Позбавлені батьківського піклування
ФСР	Фахівець із соціальної роботи

Вступ

Цей аналітичний звіт є результатом виконання завдань першого етапу моніторингу, що здійснюється в рамках проекту Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) «Моніторинг потреб та підтримка дітей в умовах війни». Проект реалізується Міжнародною благодійною організацією «Партнерство «Кожній дитині» у співпраці з Міністерством освіти і науки України, Міністерством охорони здоров'я України та Національною соціальною сервісною службою України (далі – Нацсоцслужба) на замовлення Міністерства соціальної політики України.

Цільовою групою моніторингу є діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, а також діти, які перебували цілодобово в закладах інституційного догляду дітей¹ системи освіти, охорони здоров'я, соціального захисту та закладах недержавного сектору.

Предметом моніторингу є стан безпеки та рівень забезпечення базових потреб дітей цільової групи в період війни.

У даному звіті представлені результати першого етапу моніторингу, **головним завданням якого було відслідкувати місце перебування та стан безпеки дітей у період війни.**

Часові рамки проведеного моніторингу включають період лютий – червень 2022 року та базуються на вихідних даних станом на 24.02.2022 року, тобто початок війни в Україні.

На початок війни в Україні було **67586 дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування**. 63002 з них виховувались у сімейних формах виховання (під опікою/піклуванням – 48089, у прийомних сім'ях – 5830, у дитячих будинках сімейного типу – 9083), 4584 дітей перебували у закладах інституційного догляду і виховання.

Всього в Україні на початок війни налічувалось **722 заклади**, що здійснювали інституційний догляд і виховання дітей, у яких було 104729 учнів та вихованців, і з них **48071 дитина** перебували в цих закладах цілодобово.

Заклади інституційного догляду і виховання функціонують у трьох галузевих системах: в охороні здоров'я – будинки дитини (37); в системі соціального захисту – дитячі будинки-інтернати для дітей з інвалідністю (40), центри соціально-психологічної реабілітації дітей (71), притулки для дітей (4), центри соціальної підтримки дітей та сім'ї (17), малі групові будинки (5); в системі освіти – заклади загальної середньої освіти з пансіонами/інтернатними групами (147), спеціальні школи і навчально-реабілітаційні центри (261), спеціалізовані навчальні заклади (89), дитячі будинки (18). Усі вони є закладами комунальної форми власності, в переважній більшості – обласної. Окремою групою є недержавні заклади інституційного догляду (33).

Після 24 лютого 2022 року у зв'язку із загрозою життю і здоров'ю дітей через війну, розв'язану російською федерацією, **14165 (21%)** дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, були **переміщені (евакуйовані)** у більш безпечні території України і за кордон.

Необхідно було знайти місця для розміщення дітей на новому місці, подбати про задоволення їхніх базових потреб, забезпечення товарами першої необхідності та надати дітям необхідні освітні, медичні, реабілітаційні та соціальні послуги. Представники громад, які приймають переселенців, докладають багато зусиль, щоб зустріти, розмістити, допомогти налагодити побут, надати необхідну допомогу дітям.

Основний результат проведеного моніторингу – більшість дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, залишились за постійним місцем проживання, у тому числі в умовно безпечних чи навіть небезпечних територіях.

¹ Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 04 серпня 2021 року №843 «Деякі питання соціального захисту дітей, влаштованих на цілодобове перебування до закладів різних типів, форм власності та підпорядкування»

Більше 5000 дітей цільової групи перебувають на тимчасово окупованих територіях або в зоні бойових дій. Ця група потребує особливої турботи і захисту.

У процесі моніторингу були уточнені дані щодо місця перебування та потреб дітей, які виховуються в сімейних формах виховання; виявлені сім'ї, де діти чи частина дітей в період війни перебувають окремо від законних представників; з'ясовано місце знаходження та сформовані списки сімей опікунів/піклувальників та дітей, якими вони опікуються; наразі визначаються їхні потреби. Під час моніторингу здійснюються заходи щодо вирішення ключових проблем цих сімей, підтримки їх евакуації на більш безпечні території та адаптації на новому місці, надається інформаційна, психологічна та юридична підтримка, гуманітарна допомога.

З'ясовані дані щодо дітей, які перебували цілодобово в закладах інституційного догляду і виховання; сформовані списки та основні потреби дітей, які переміщені в межах України, а також дітей, які у зв'язку з початком війни були повернуті до своїх батьків, законних представників; визначені діти, сім'ї яких перебувають у складних життєвих обставинах, а також діти, які потребують захисту. Списки цих сімей та дітей направлено відповідним службами у справах дітей та Нацсоцслужбі для організації підтримки чи захисту.

Заходи з моніторингу продовжуються. Наступний звіт буде містити інформацію **про стан забезпечення базових потреб дітей цільової групи в період війни**, а також інформацію про зміни щодо місця знаходження та безпеки цих дітей.

1. Методологія моніторингу

Метою моніторингу є отримання реальних даних про місце знаходження та безпеку дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, вихованців закладів інституційного догляду та виховання дітей та стан забезпечення їхніх базових потреб з урахуванням обставин воєнного стану та в розрізі певних часових рамок (часовому вимірі).

Результати та дані моніторингу дозволять органам влади та органам місцевого самоврядування приймати в умовах війни своєчасні та необхідні рішення для забезпечення безпеки дітей та їхніх потреб в розвитку.

Цільовою групою моніторингу є діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування, які влаштовані у сімейні форми виховання (в прийомні сім'ї, дитячі будинки сімейного типу, під опіку/піклування) чи перебувають під опікою закладу інституційного догляду і виховання; діти, які потрапили у складні життєві обставини та влаштовані до сімей патронатних вихователів; діти, які перебували в закладах інституційного догляду та виховання цілодобово і з початком широкомасштабної війни повернулись до батьків/законних представників, а також діти, які разом із закладом переміщені (евакуйовані) в межах України.

Ключові підходи до здійснення моніторингу:

- використання надійних джерел інформації та їх верифікація;
- взаємодія з відповідними підрозділами органів державної влади та місцевого самоврядування різних рівнів, комунальними закладами, сім'ями, які здійснюють догляд та виховання дітей цільової групи;
- оперативний збір, обробка та узагальнення інформації про цільову групу;
- перехід від кількісних даних про цільову групу дітей до персоніфікованої інформації про їх потреби;
- оперативне інформування замовника і партнерів про виявлені потреби та надання пропозицій щодо їх вирішення;
- урахування регіонального та безпекового аспекту в період війни;
- виокремлення найбільш вразливих груп дітей та їхніх сімей, оцінка їхніх потреб та організація підтримки;
- визначення етапності моніторингу певними часовими рамками, пов'язаними з перебігом воєнних дій в Україні, їх впливом на стан безпеки дітей та можливості забезпечувати їхні потреби.

Джерела інформації:

- 1) державна та відомча статистична звітність про дітей цільової групи у відкритих джерелах інформації, а також надана Міністерством соціальної політики України, Нацсоцслужбою, Міністерством освіти і науки України, Міністерством охорони здоров'я України;
- 2) інформація про заклади з цілодобовим перебуванням дітей та їх переміщення у зв'язку з воєнним станом, сформована проектом «Супровід урядових реформ в Україні» (SURGe) та Нацсоцслужбою;
- 3) інформація та кількісні дані про дітей цільової групи, зібрана та проаналізована експертами проекту, зокрема в результаті:
 - a) анкетування прийомних, опікунських, патронатних сімей, ДБСТ https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdj7NPJDx5gg9h19FUumJQrgcEdnLkm9_Dlfaata3SXZKfrkw/viewform;
 - b) заповнення моніторингових форм закладами, які здійснюють догляд та виховання дітей цільової групи, що перебувають в галузевих системах освіти і науки, соціального захисту населення, охорони здоров'я;
- 4) інформація, отримана під час моніторингових візитів, при консультуванні та супроводі випадків евакуації, переміщення сімей, розшуку дітей та сімей тощо.

Особливості збору та аналізу інформації

Для збору та аналізу інформації про дітей, які виховуються у сімейних формах виховання, патронатних сім'ях застосовувались такі джерела: державна статистична звітність щодо дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, відомча статистична звітність Нацсоцслужби, анкети у вигляді гугл-форм, розроблені експертами, які заповнювались особисто батьками-вихователями, прийомними батьками, опікунами/піклувальниками, патронатними вихователями або експертами проекту з їхніх слів.

Методологічний підхід передбачає оновлення інформації у разі змін (переміщення, появи нових потреб, ризиків, роз'єднання батьків з дітьми, вихід чи довштування дітей тощо), відповідно зазначена інформація змінюється і є релевантною на певну дату.

Джерелами інформації про дітей, які виховувались цілодобово в закладах інституційного догляду, були: державна статистична та відомча звітність, аналіз базової інформації ДНУ «Інститут освітньої аналітики», частково дані Національної соціальної сервісної служби України, проекту «Супровід урядових реформ в Україні» (SURGe). Для ідентифікації цільової групи залучалися спеціалісти закладів освіти, першочергово вихователі, класні керівники, соціальні педагоги, які взаємодіють з дитиною та її батьками, мають володіти інформацією щодо стану забезпечення базових потреб дитини, безпечності сімейного середовища тощо.

Розуміючи, що неможливо зібрати релевантну інформацію в ряді ситуацій, особливо щодо дітей, повернутих із закладів до батьків /законних представників, методологія передбачала можливість припущень, які мали базуватися на основі наявної інформації у працівників закладу про дитину, її сім'ю, аналізу участі дитини в онлайн навчанні, спілкуванні з дитиною та її батьками. Ці спеціалісти мали зробити припущення про те, чи дитина перебуває у відносній безпеці, а також чи потребує вона захисту або підтримки.

Ризики та обмеження

Дослідження потреб цільової групи здійснюється в усіх регіонах України, включаючи тимчасово окуповані території та зони бойових дій, окрім Автономної Республіки Крим та частини територій Донецької та Луганської областей, непідконтрольних Уряду України з 2014 року. Слід зазначити, що ситуація динамічно змінюється і залежить від активності бойових дій на території України, що спричиняють потребу в евакуації та переміщенні населення на більш безпечні території або повернення сімей з тимчасових місць перебування, в тому числі і з-за кордону.

У зв'язку з цим:

- інформація може бути не повною та не релевантною щодо тих дітей, які перебувають в зоні активних бойових дій та на тимчасово окупованій території;
- інформація актуальна лише на певну дату, зазначену в моніторингових матеріалах;
- інформація про потреби дітей у сімейних формах виховання, сім'ях патронатних вихователів в багатьох випадках базувалася на оцінці самих батьків-вихователів, прийомних батьків, опікунів/піклувальників, патронатних вихователів, уточнювалася онлайн експертами проекту, у окремих випадках – через моніторингові візити та безпосереднє спілкування з дітьми та їхніми законними представниками;
- отримання інформацій з тимчасово окупованих територій та територій ведення бойових дій було ускладнено питаннями безпеки, значною мірою залежало від технічних можливостей та засобів зв'язку;
- релевантність інформації щодо дітей, повернутих із цілодобового перебування в закладах до батьків/законних представників, на думку експертів проекту, є неповною з об'єктивних та суб'єктивних причин, зокрема, у зв'язку з опором деяких керівників інтернатних закладів та відповідальних спеціалістів структурних підрозділів освіти, формальною причиною чого було посилення на збереження конфіденційності даних про дітей.

До виконання завдань моніторингу щодо потреб дітей, повернутих із цілодобового перебування до батьків, не були долучені спеціалізовані заклади освіти. Таке рішення було прийнято як

компромісне під час робочих нарад, консультацій з представниками обласних департаментів освіти і науки ОВА, у зв'язку з тим, що частина з них вважала неможливим здійснення заходів з моніторингу в умовах воєнного стану. Зважаючи на те, що в зазначених закладах також виховуються діти, сім'ї яких перебувають у складних життєвих обставинах, а в період війни значно зростають ризики щодо збереження життя та здоров'я дітей, які повернуті в такі сім'ї, експерти проекту запропонували Міністерству освіти і науки зобов'язати керівників закладів спеціалізованої освіти негайно поінформувати служби у справах дітей про таких вихованців.

У процесі моніторингу надається підтримка у забезпеченні нагальних потреб дітей цільової групи та їх законних представників. Поглиблена оцінка потреб дітей цільової групи розпочата та буде представлена в наступному огляді моніторингу. На основі її результатів буде спланована подальша підтримка дітей.

Оцінка потреб дітей, переміщених за кордон, не є предметом цього моніторингу.

2. Дані щодо місця перебування та стану безпеки дітей, які виховуються у сімейних формах виховання

2.1. Загальна характеристика

За даними Національної соціальної сервісної служби України станом на 24.02.2022 року функціонувало **1320** дитячих будинків сімейного типу (9083 вихованців), **3049** прийомних сімей (5830 дітей). Усього в прийомних сім'ях та ДБСТ перебувало **14913** дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. **48 тисяч** дітей цієї категорії виховувалися в сім'ях опікунів/піклувальників (дані щодо цих сімей та їх характеристик були відсутні). **262** сім'ї патронатних вихователів здійснювали догляд та виховання 387 тимчасово влаштованих дітей, які залишились без батьківського піклування, чи дітей, які перебували в складних життєвих обставинах.

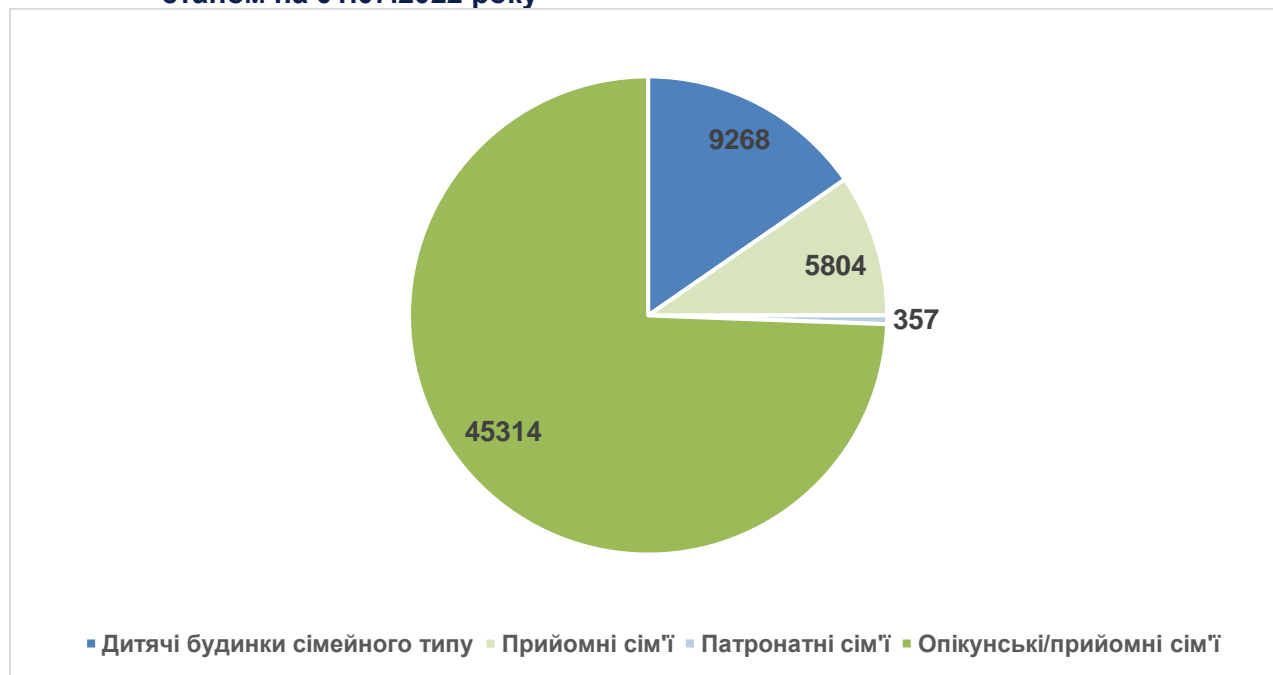
Станом на 01.07.2022 року продовжують діяти 1320 ДБСТ та 3035 прийомних сімей (-14). У зазначених сім'ях виховується **15072** вихованці. Збільшення чисельності дітей у цих сім'ях пов'язане значною мірою зі зростанням в умовах війни чисельності дітей, які залишились без батьківського піклування, та їх довштутуванням в діючі ДБСТ та прийомні сім'ї.² Також діти, які залишились без батьківського піклування, влаштовуються в діючі патронатні сім'ї (214 патронатних сімей). Слід зазначити, що 40 сімей патронатних вихователів тимчасово не надають послуги, з них 23 – в очікуванні дітей. Інші не надають послугу у зв'язку з перебуванням на тимчасово окупованій території, проживанням у зоні бойових дій, через вимушене переміщення та відсутність умов для догляду за дітьми, у зв'язку з виїздом за кордон.

Починаючи з квітня 2022 року, експертам проекту та регіональним координаторам, які працюють у 25 регіонах України, у співпраці зі службами у справах дітей обласних військових адміністрацій (далі – ССД) в основному **вдалося сформувати базу даних сімей опікунів/піклувальників, їх місцезнаходження в період війни та розпочати роботу щодо визначення базових потреб дітей, які перебувають під опікою.** Так, станом на 01.07.2022 року в рамках моніторингу ідентифіковано **33043** сім'ї опікунів/піклувальників, в яких виховуються **45314** дітей.

Чисельність дітей, які перебувають в сімейних формах виховання (далі – СФВ) та під патронатом у відсотковому вимірі розподіляється таким чином (Рис. 1): більшість дітей (75%) виховуються в сім'ях опікунів/піклувальників, в ДБСТ – 15% дітей, 9% - у прийомних сім'ях, 1% – отримує послугу в сім'ї патронатного вихователя.

²п. 78 Порядку впровадження органами опіки та піклування діяльності, пов'язаної із захистом прав дитини, затвердженого постановою КМУ від 24 вересня 2008 р. №866.

Рис. 1: Розподіл дітей, які перебувають у сімейних формах виховання та під патронатом, станом на 01.07.2022 року

Джерело: За даними Р4ЕС/UNICEF, 2022

2.2. Місце перебування сімейних форм виховання та їхніх вихованців у період війни

У зв'язку з початком військової агресії та зростаючою загрозою щодо безпеки дітей значна частина ДБСТ, прийомних сімей, сімей опікунів/піклувальників та патронатних сімей разом з вихованцями переміщалися на більш безпечні території України чи за кордон.

У рамках моніторингу з'ясовано, що **із 37652 СФВ, в яких перебуває 60743 дітей:**

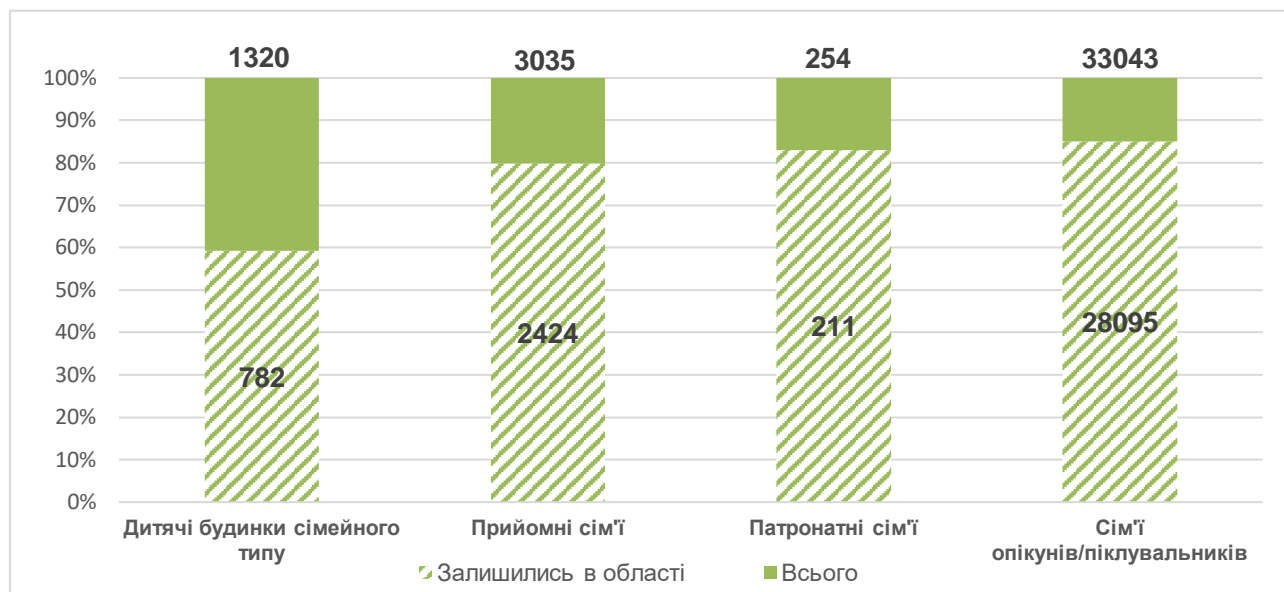
- залишились за місцем свого постійного проживання 31512 СФВ (83,7% від загальної чисельності СФВ), в яких виховується 48531 дитина, в т.ч. перебувають на тимчасово окупованій території 3166 СФВ, в яких виховується 5288 дітей;
- переміщені в межах України 1463 СФВ (3,9%), в них виховується 2618 дітей;
- евакуйовано за кордон 3577 СФВ (9,5%), в них виховується 8200 дітей;
- вивезені/виїхали на непідконтрольні території України, до рф 51 СФВ (0,1%), в яких виховується 96 дітей;
- невідоме місце перебування 1049 СФВ (2,8%), в яких має перебувати 1298 дітей.

Узагальнена інформація щодо місця перебування переміщених СФВ представлена в [Додатку А1](#).

2.3. Залишились за місцем свого постійного проживання

Якщо переглянути кількість таких сімей у розрізі форм (Рис. 2), то побачимо, що **59%** ДБСТ, **80%** прийомних та **83%** патронатних сімей, **85%** сімей опікунів/піклувальників **не змінювали регіон проживання через війну в Україні** (залишилися проживати у своїх населених пунктах або перемістилися в межах області).

Рис. 2: Кількість сімейних форм виховання, які залишилися за місцем проживання або переміщені в межах області

Джерело: За даними Р4ЕС/UNICEF, 2022

Найбільше СФВ у Дніпропетровській (4114, 5936 дітей), Одеській (2604, 3854 дитини), Харківській (1911, 3503 дитини), Київській (1781, 2356 дітей), Кіровоградській (1481, 2504 дитини), Херсонській (1395, 2410 дітей) областях (**Додаток А2**).

Небажання сімей евакуюватися на більш безпечні території проживання пов'язане, в основному, з такими причинами: страх («Ніхто нас там не чекає»), хвороби дітей чи дорослих, наявність присадибного господарства, яке немає на кого залишити, хвилювання за будинок, квартиру («Все розкрадуть, втратимо все»), відсутність власного транспорту («Як нам дістатися до потяга?»), нерозуміння ризиків тощо.

Перебувають на окупованій території. Через невчасне реагування на ймовірні загрози для життя дітей та дорослих, швидке захоплення окупантами наших територій, на окупованих територіях **залишилося 5288 дітей** (9% від загальної кількості дітей, які виховуються в СФВ) із 3166 СФВ. Це території Херсонської, Харківської, Луганської, Запорізької та Донецької областей.

Ці сім'ї, їхні вихованці перебувають у небезпеці, порушується право дитини на отримання медичної допомоги, освіти та розвитку, діти разом із дорослими тривалий час переховуються у бомбосховищах, не забезпечуються повною мірою їхні базові потреби, навіть такі, як харчування і сон. Найбільше сімей в тимчасовій окупації на території Херсонської області – **1394** (42 ДБСТ, 92 прийомні сім'ї, 5 сімей патронатних вихователів та 1255 сімей опікунів/піклувальників), в яких виховується **2410** дітей (Таблиця 1).

Табл. 1: Кількість СФВ та їхніх вихованців, які перебувають на окупованих територіях станом на 01.07.2022 року

Область	ДБСТ	В них дітей	ПС	В них дітей	Патронатні сім'ї	В них дітей	Сім'ї опікунів	В них дітей	Всього СФВ	Всього дітей
Донецька	8	59	18	33	2	2	108	129	136	223
Запорізька	27	182	118	223	4	8	690	980	839	1393
Луганська	12	79	41	74	0	0	483	574	536	727
Харківська	26	189	55	124	2	2	178	220	261	535
Херсонська	42	304	92	209	5	9	1255	1888	1394	2410
Всього	115	813	324	663	13	21	2 714	3 791	3 166	5 288

Джерело: За даними Р4ЕС/UNICEF, 2022

СФВ, які перебувають на окупованих територіях, потребують значної допомоги та підтримки, оскільки мають: проблеми із отриманням соціальних виплат, обмежений доступ до інформації, відсутній зв'язок, нестачу продуктів харчування, медичних послуг тощо. Не всі мають можливість залишити окуповані території, бояться вирушати у складний шлях на вільні від активних бойових дій території.

2.4. Переміщення в межах України

У межах України переміщено 2618 дітей, що становить 4,3% від загальної чисельності дітей у СФВ. Це діти із 1463 сімей, зокрема із 100 ДБСТ (735 дітей), 178 прийомних сімей (350 дітей), 15 сімей патронатних вихователів, в яких тимчасово перебувають 19 вихованців, 1170 сімей опікунів/піклувальників (1514 дітей).

Найбільше сімей прийняли: Дніпропетровська область (241 сім'я, 370 дітей), Львівська (181 сім'я, 329 дітей), Закарпатська (125 сімей, 272 дитини), Вінницька (88 сімей, 136 дітей), Хмельницька (85 сімей, 156 дітей) (**Додаток А3**). Для цих сімей були запропоновані місця для тимчасового проживання, гуманітарна допомога, задоволені базові потреби дітей в харчуванні, навчанні, медичному обслуговуванні тощо.

У межах України найбільше сімей перемістилися з Донецької області (605, з яких 27 ДБСТ, 59 прийомних сімей та 9 патронатних, 510 сімей опікунів/піклувальників), всього переміщено 981 дитина, з Харківської області (252 СФ: 9 ДБСТ, 34 прийомних сім'ї, 3 патронатних, 206 сімей опікунів/піклувальників) та м. Києва (248 СФ: 5 ДБСТ, 8 прийомних сімей, 235 сімей опікунів/піклувальників).

Коли пані Олена Михетько, усвідомлюючи важливість безпеки дітей, вирішила покинути місце проживання через загрозу окупації, вона звернулася до операторів лінії підтримки сімей з дітьми ЮНІСЕФ. Дякуючи спільній координації дій із Тернопільською ОВА сім'я була переміщена до однієї з громад Тернопільщини, завдяки проведеному анкетуванню були вивчені потреби дітей, сім'я отримала продуктові та гігієнічні набори, планшети для навчання дітей, необхідний сезонний одяг.

Дітей одразу залучили до навчання, гурткової роботи у центрі дитячої творчості, до різноманітних майстер-класів. Пані Олена - юристка з досвідом роботи у РАГСі. Тому і сьогодні Олена постійно консулює з юридичних питань на громадських засадах своїх колишніх сусідів, родичів, знайомих. Активно, підтримує зв'язок зі своїми людьми у Волноваській ТГ, усім намагається допомогти. Уже перебуваючи на Тернопільщині, Олена пройшла навчання з підвищення батьківського потенціалу. Олена з дітьми виявила бажання залишитися жити у Тернопільській області.

#Реальністорії

2.5. Переміщення за кордон

За даними моніторингу **8200 дітей, які виховуються у СФВ**, станом на 01.07.2022 року **перебувають за кордоном** (13,5% від загальної кількості дітей у СФВ). Це діти із 3577 СФВ, найбільше дітей із сімей опікунів/піклувальників. Найбільше за кордон виїхало СФВ із Дніпропетровської (1718 дітей), Донецької (664 дитини), Харківської областей (574 дитини).

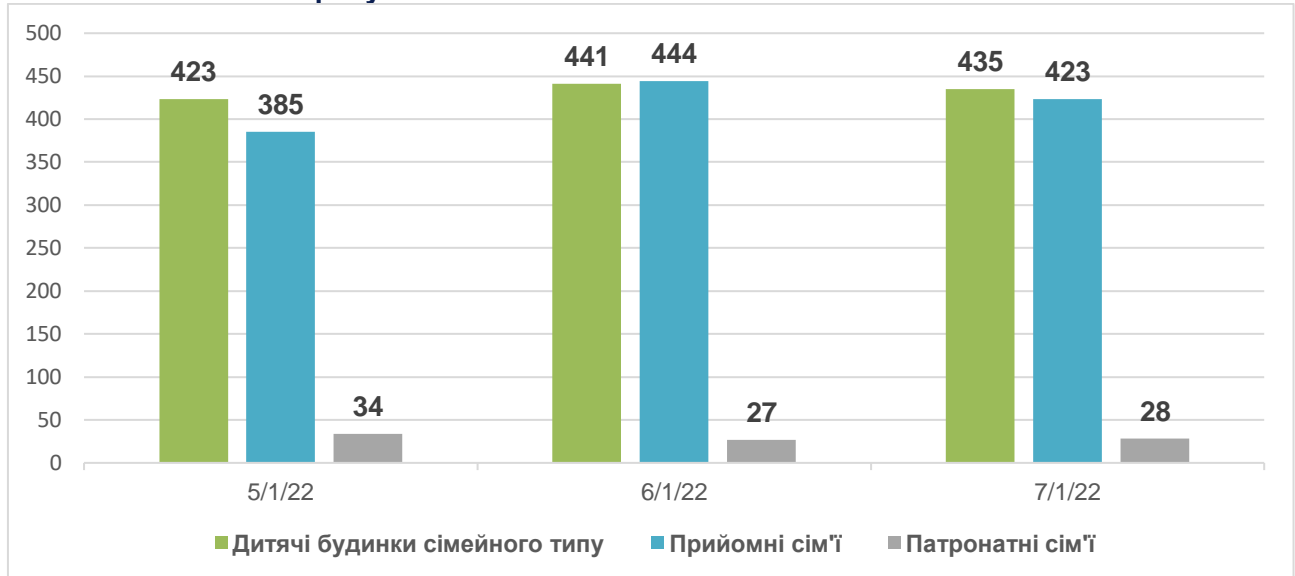
ДБСТ Паламарчук Ольги жили у Маріуполі у великому, зручному будинку, з ними 10 дітей. 24 лютого, коли почалася війна, їм ССД запропонувала виїхати, але вони відмовилися, вирішили, що війна триватиме не довго, а переїзд для їхніх дітей, серед яких дитина із синдромом Дауна, інша – із порушенням аутичного спектру, буде дуже складним.

Через чотири дні до них додому прийшли українські військові та сказали, що треба терміново звідси йти, бо у цьому районі будуть бої. Вони змогли взяти дітей, бабусю та пішки бігти в інший район міста до будівлі інтернату. Там вони і прожили найстрашніші двадцять днів: не було води, тепла, їжі. Бомбили та обстрілювали постійно, вдень та вночі. Щоб прогодувати дітей, Ольга з чоловіком та старші хлопчики залазили до розбитих магазинів, шукали продукти. За водою ходили за кілька кілометрів до криниці. Виїхали дивом, знайомий не захотів залишати машину і запропонував чоловікові сісти за кермо. У 2 машини розмістили більше 20 людей і поїхали з Маріуполя сірим коридором, поблизу Василівки проїжджали по колії через міне поле. Було дуже страшно.

Дорога за кордон була «як в тумані», емоції то захиляли всю свідомість, то зникали зовсім. Важко було усвідомити все. Зараз вони живуть у Швейцарії, у великому будинку, в якому шість сімей із України. Діти навчаються у школі, дорослі вчать мову. І всі сумують за Україною.

За період реалізації завдань проєкту можна проаналізувати тенденцію щодо евакуації СФВ за кордон.

Рис. 3: Дані щодо кількості СФВ, евакуйованих за кордон, станом 01.05.2022, 01.06.2022, 01.07.2022 року

Джерело: За даними Р4ЕС/UNICEF, 2022

Так, у період до червня 2022 року кількість ДБСТ, які евакуйовувались за кордон, збільшувалася (з 423 до 441). Починаючи з червня, ДБСТ почали повертатися із-за кордону (на 6 менше). Прийомні сім'ї активно виїжджали за кордон у період до 01.06.2022 року (в порівнянні із 01.05.2022 року їх кількість зросла на 59 сімей). Проте, на даний час розпочалися процеси повернення СФВ. У рамках проєкту зафіксовані факти повернення в Україну 21 прийомної сім'ї.

Неможливо прослідкувати тенденцію щодо сімей опікунів/піклувальників через відсутність загальної статистики щодо таких сімей. На рис. 3 подана інформація, зібрана під час моніторингу протягом травня-червня 2022 р.

2.6. СФВ перебувають на непідконтрольних Україні територіях і в РФ

Великі ризики щодо збереження життя та здоров'я дітей, які виховуються в СФВ та їхніх прийомних батьків, батьків-вихователів, опікунів/піклувальників, патронатних вихователів, які на даний час **перебувають на територіях, де не діє законодавство України, в тимчасово непідконтрольних нашій державі населених пунктах, у так званих ДНР, ЛНР та АР Крим.** Найбільше зафіксовано фактів щодо вивезення окупантами до росії дітей з Донецької області (69 дітей, 1 ДБСТ, 5 прийомних сімей, 33 сім'ї опікунів/піклувальників) та з Луганської області (15 дітей, 1 ДБСТ, 1 прийомна сім'я, 3 сім'ї опікунів/піклувальників). **Всього 96 дітей.**

Табл. 2: Кількість СФВ та їхніх вихованців, які перебувають на непідконтрольних Україні територіях станом на 01.07.2022 року

Область	ДБСТ	В них дітей	ПС	В них дітей	Сім'ї опікунів	В них дітей	Всього СФВ	Всього дітей
Донецька	1	22	5	9	33	38	39	69
Київська	0	0	0	0	1	1	1	1
Луганська	1	10	1	2	3	3	5	15
Одеська	0	0	0	0	2	2	2	2
Сумська	0	0	0	0	1	1	1	1
Херсонська	1	6	0	0	2	2	3	8
Всього	3	38	6	11	42	47	51	96

Джерело: За даними Р4ЕС/UNICEF, 2022

Експертами разом із місцевими координаторами проекту, спеціалістами ССД проводиться робота щодо повернення сімей, їхніх дітей в Україну чи переміщення в країни Європейського Союзу, надаються їм консультації у випадках, коли це можливо (наявний зв'язок, є бажання самої сім'ї та з урахуванням інших факторів).

Дитячий будинок сімейного типу Ковальчук Карини та Андрія (8 неповнолітніх дітей та двоє повнолітніх) до середини березня поточного року перебував в окупованому Маріуполі. Родина у воєнний час перебувала в мікрорайоні Східний, окупанти вивезли їх та дітей до росії. Найскладнішим, за словами матері-виховательки, було перебування в фільтраційних таборах, допити, перевірки. Наразі сім'я завдяки супроводу експертів проекту переїхала до Швейцарії.

2.7. Перебування дітей, вихованців сімейних форм виховання, окремо від законних представників

Протягом травня-червня 2022 року було виявлено **254 дитини** із 151 сімейної форми виховання, які перебували окремо від їхніх законних представників. Більш детально інформація подана в таблиці 3.

Табл. 3: Дані про дітей, вихованців СФВ, які перебувають окремо від законних представників станом на 01.07.2022 року

Перелік СФВ	Всього сімей	В них дітей	Перебувають окремо	Кількість дітей із СФВ за місцем перебування					
				Україна		Непідконтрольна/тимчасово окупована територія України		За кордоном	
				дітей	із СФВ	дітей	із СФВ	дітей	із СФВ
ДБСТ	35	251	111	43	17	20	5	48	13
Приймні сім'ї	21	35	31	16	11	2	1	13	9
Сім'ї опікунів/піклувальників	95	126	112	32	25	0	0	80	70
Всього	151	412	254	91	53	22	6	141	92

Джерело: За даними Р4ЕС/UNICEF, 2022

Характеристика за місцем перебування дітей, які роз'єднані із законними представниками:

- 91 дитина (53 СФВ) перебувають на території України;
- 22 дітей (6 СФВ) перебувають на непідконтрольній/тимчасово окупованій території України;
- 141 дитина (92 СФВ) перебуває за кордоном.

Станом на 01.07.2022 року 29 дітей із 5 СФВ повернулись до законних представників за місцем їх перебування (Дніпропетровська обл., діти перебували в санаторії м. Яремча), 12 дітей з 2 ДБСТ Донецької обл. повернуто в сім'ї з днр. Тепер вони з сім'ями перебувають у Франції.

У тимчасовій окупації чи на непідконтрольних Україні територіях знаходяться діти із 5 ДБСТ (36 вихованців, з них 20 – окремо від батьків-вихователів). Також в окупації знаходяться 2 дитини із прийомної сім'ї. З однією дитиною зв'язок відсутній.

Вихованку ДБСТ Гречанової Людмили Миколаївни з м. Маріуполь окупанти викрали із бомбосховища. На даний час ДБСТ евакуйовано закордон, із вихованкою відновили зв'язок, але немає можливостей її вивести з тимчасової окупації.

Ще одна складна історія прийомної сім'ї: прийомна мати була тяжко поранена під час виїзду з окупованої території. Її, поранену, без свідомості, знайшла і доправила в лікарню незнайома жінка на ім'я Галина. Мама знаходилась у лікарні м. Мелітополя, а вихованців в цей час прихистила та ж Галина, яка знайшла прийомну маму поранену без свідомості і доправила у лікарню. Мама знову потрапила в окупацію, перенесла операцію і її відвезли в Севастополь на другу операцію. Дітей з Мелітополя повернули додому, у с. Красна Поляна Донецької області, яке тимчасово окуповане, і вони живуть там з бабусею-сусідкою.

В інших регіонах України перебувають 43 вихованці із 17 ДБСТ та 32 дітей із 25 сімей опікунів/піклувальників, 16 дітей із 11 прийомних сімей. 8 дітям регіональні координатори проекту та ССД ОВА надають підтримку у налагодженні комунікації із законними представниками.

В основному діти перебувають з особами, які їх супроводжують, із родичами законних представників (тітка, дядько, брати і сестри, дідусь і бабуся). 16 дітей перебувають в санаторіях Івано-Франківської області. 5 вихованців на початку війни перебували у гуртожитках навчальних закладів, тому або були евакуйовані разом із закладом, або залишилися проживати в гуртожитку.

За кордоном перебувають окремо від законних представників **48 вихованців** із 13 ДБСТ, 13 дітей із 9 прийомних сімей, 80 дітей, які перебувають під опікою в 70 сім'ях опікунів/піклувальників. Не налагоджено зв'язок із 9 дітьми.

Більшість дітей перебуває у Польщі, Іспанії, Німеччині. Є групи дітей, яких евакуйовували благодійні організації. Частина дітей переїхали за кордон із родичами.

Три дитячі будинки сімейного типу в перші дні війни були вивезені на оздоровлення громадською організацією разом з батьками-вихователями, проте відповідальність за життя і здоров'я дітей була покладена на супроводжуючих осіб від благодійної організації. В країні перебування батьки-вихователі не могли бути визнані як законні представники влаштованих дітей. Дітям судовим рішенням був призначений італійський опікун.

3. Дані щодо місця перебування та стану безпеки дітей, які виховуються в закладах інституційного догляду

3.1. Загальна характеристика

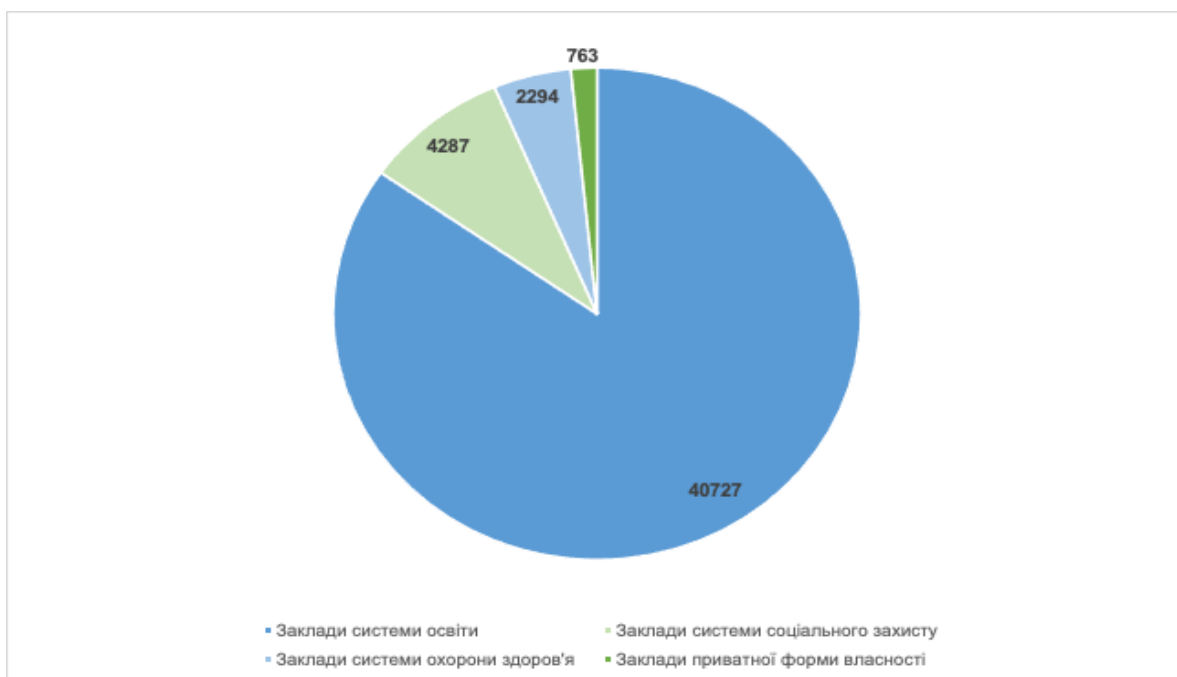
Правовим підґрунтям для здійснення моніторингу стану забезпечення в період війни в Україні потреб дітей, які перебували цілодобово в закладах інституційного догляду, є рекомендації Координаційного штабу з питань захисту прав дитини в умовах воєнного стану в Україні, який створено на виконання постанови Кабінету Міністрів України від 17 березня 2022 року №302, а також постанова Кабінету Міністрів України від 04 серпня 2021 року №843 «Деякі питання соціального захисту дітей, влаштованих на цілодобове перебування до закладів різних типів, форм власності та підпорядкування», постанова Кабінету Міністрів України від 01 червня 2020 року №585 «Про порядок забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі дітей, які постраждали від жорстокого поводження»³.

Переважає більшість закладів інституційного догляду та виховання дітей перебувають в галузевих системах трьох міністерств та підпорядкуванні відповідних структурних підрозділів обласних військових адміністрацій, а саме: Міністерства освіти і науки України (71%), Міністерства соціальної політики України (19%) та Міністерства охорони здоров'я України (5%). 33 заклади (5%) є приватної форми власності.

Станом на початок війни, 24 лютого 2022 року, в Україні налічувалось **722 заклади інституційного догляду** і виховання дітей комунальної та приватної форми власності, в яких виховувалось **104729 дітей**, з них 7169 (6,8%) дітей мали статус дитини-сироти чи дитини, позбавленої батьківського піклування, 15334 (14,6%) дитини з інвалідністю. Із загальної чисельності дітей 56658 дітей в цих закладах здобували тільки освіту, а **цілодобово перебували в закладах 48071 дитина**. Зокрема, в закладах системи освіти – 40727 (84,7%); 4287 (8,9%) – у закладах системи соціального захисту; 2294 (4,8%) – у будинках дитини системи охорони здоров'я, 763 (1,6%) – у закладах приватної форми власності (рис. 4).

³ Дія цієї постанови поширюється на заклади різних типів, форм власності та підпорядкування: будинки дитини (у тому числі спеціалізовані), дитячі будинки-інтернати, заклади дошкільної та загальної середньої освіти (у тому числі дитячі будинки, санаторні та спеціальні заклади загальної середньої освіти та заклади спеціалізованої освіти) із пансіонами (інтернатами) в їх структурі, притулки для дітей, центри соціально-психологічної реабілітації дітей, центри соціальної підтримки дітей і сімей, стаціонарні служби (відділення) центрів соціальних служб, що здійснюють соціально-психологічну реабілітацію дітей, стаціонарні служби (відділення) соціально-психологічної реабілітації дітей (надання послуг соціально-психологічної реабілітації дітям, які перебувають у складних життєвих обставинах) центрів надання соціальних послуг, малі групові будинки (далі — заклади), до яких влаштовуються/зараховуються діти віком до 18 років;

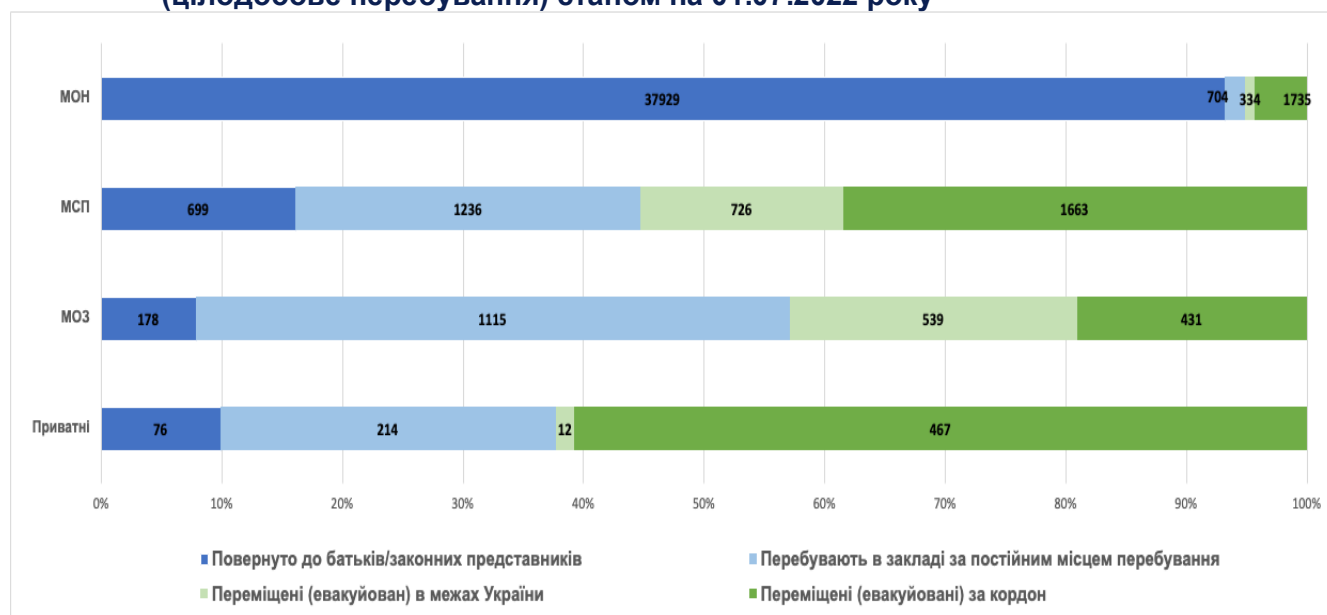
Рис. 4: Чисельність дітей, які виховуються в закладах інституційного догляду (цілодобове перебування) станом на 24.02.2022 року

Джерело: За даними Р4ЕС/UNICEF, 2022

З початку війни діти, які перебували в закладах інституційного догляду та виховання цілодобово, масово (38882, що складає 80,9%) були повернуті батькам чи законним представникам; 1611 (3,4%) дітей у супроводі працівників цих закладів були евакуйовані в більш безпечні регіони України; 4296 (8,9%) евакуйовані за кордон; 3269 (6,8%) дітей залишилися в закладах за місцем їхнього постійного перебування.

Рис. 5: Місце перебування дітей з закладів інституційного догляду та виховання дітей (цілодобове перебування) станом на 01.07.2022 року

Джерело: За даними Р4ЕС/UNICEF, 2022

У таблиці 4 представлені основні дані щодо дітей, які перебували цілодобово в закладах інституційного догляду та виховання, з урахуванням їх галузевого підпорядкування та руху після початку війни (станом на 01.07.2022 року).

Табл. 4: Дані про дітей, які перебували цілодобово в закладах інституційного догляду та виховання, з урахуванням їх галузевого підпорядкування та руху після початку війни станом на 01.07.2022 року

Галузеве підпорядкування	Кількість інституційних закладів	Загальна чисельність дітей на цілодобовому перебуванні до 24.02.2022 р.	з них, у зв'язку з початком війни:				
			Повернуто до батьків/законних представників	% від чисельності дітей, які перебували цілодобово	Перебувають в закладі за постійним місцем перебування	Переміщені (евакуйовані) в межах України	Переміщені (евакуйовані) за кордон
МОН	515	40727	37929	93,1	704	334	1735
МСП	137	4287	699	16,3	1236	726	1663
МОЗ	37	2294	178	7,8	1115	539	431
Приватні	33	763	76	10	214	12	467
Всього	722	48071	38882	80,9	3269*	1611	4296

*за час проведення моніторингу відбувся рух дітей (влаштування, вибуття), тому різниця становить 13 дітей

Джерело: За даними Р4ЕС/UNICEF, 2022

3.2. Евакуація дітей та закладів в межах України

У межах України повністю чи частково евакуйовано 64 заклади інституційного догляду і виховання дітей. Із них 25 закладів системи освіти (334 дітей), 27 – соціального захисту (726 дітей), 11 – охорони здоров'я (539 дітей) та 1 приватний (12 дітей). Детальна інформація щодо евакуйованих закладів у розрізі областей представлена у **Додатку А4**. Аналіз свідчить, що 51,6% евакуйованих дітей, які перебували в цих закладах, є дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування. Найбільше таких дітей – 345 – в закладах системи соціального захисту населення, 233 дитини в освітянських, 249 – в будинках дитини МОЗ, 5 – у приватних.

Із числа евакуйованих 257 – діти з інвалідністю, що складає 1,77% від загальної чисельності дітей з інвалідністю, які перебували в цих закладах.

Табл. 5: Розподіл переміщених (евакуйованих) закладів в межах України за галузевим підпорядкуванням станом на 01.07.2022 року

Галузеве підпорядкування	Кількість закладів	Чисельність дітей	З них:		Діти-сироти, діти ПБП	Діти з інвалідністю
			Хлопчики	Дівчатка		
МОН	25	334	215	119	233	49
МСП	27	726	414	312	345	124
МОЗ	11	539	324	215	249	84
Приватні	1	12	7	5	5	0
Всього	64	1611	960	651	832	257

Джерело: За даними Р4ЕС/UNICEF, 2022

Якщо розглядати географію переміщення, то можна зробити висновок, що **найбільше закладів евакуйовалися з Миколаївської області** (18 закладів, 408 дітей, більше половини з яких є дітьми-сиротами/дітьми ПБП), **Донецької** (7 закладів, 313 дітей, з яких 61,6% є дітьми-сиротами/дітьми ПБП); **Харківської** (10 закладів, 222 дітей, з яких 88 – діти-сироти/діти ПБП). Більш детальна інформація у таблиці 6.

Табл. 6: Географія областей України з яких переміщені (евакуйовані) заклади станом на 01.07.2022 року

Область	Кількість закладів	Чисельність дітей	З них:			
			Хлопчики	Дівчатка	Діти-сироти, діти ПБП	Діти з інвалідністю
Дніпропетровська	4	140	85	55	87	2
Донецька	7	313	195	118	188	90
Запорізька	3	173	112	61	53	15
Київська	6	90	53	37	79	14
Луганська	6	74	51	23	41	17
м. Київ	4	106	61	45	44	22
Миколаївська	18	408	240	168	226	34
Рівненська	2	34	20	14	18	6
Харківська	10	222	114	108	88	52
Чернігівська	4	51	29	22	8	5
Всього	64	1611	960	651	832	257

Джерело: За даними Р4ЕС/UNICEF, 2022

Найбільше евакуйованих дітей прийняли: Львівська область – 595 дітей із 29 закладів (більшість з Миколаївської області), діти розміщені в 16 місцевих закладах; **Закарпатська область** – 328 дітей із 13 закладів (більшість з Донецької та Дніпропетровської областей), розміщені на базі 10 місцевих закладів; **Чернівецька область** прийняла 399 дітей із 13 закладів, розмістивши їх на базі 6 місцевих; **Івано-Франківська область** – 151 дитину із 10 закладів, які розміщені у 8 місцевих закладах. Більш детальна інформація у таблиці 7.

Табл. 7: Географія областей України які прийняли переміщені (евакуйовані) заклади станом на 01.07.2022 року

Область	Кількість місцевих закладів, які прийняли дітей	Кількість закладів/груп, які переміщені	Чисельність дітей	З них:			
				Хлопці	Дівчата	Діти-сироти, діти ПБП	Діти з інвалідністю
Закарпатська	10	13	328	1176	1152	1178	39
Івано-Франківська	8	10	151	96	55	65	15
Кіровоградська	1	1	29	17	12	21	29
Львівська	16	29	595	378	217	315	58
м. Київ	1	1	16	1	15	16	16
Тернопільська	3	3	61	37	24	40	15
Хмельницька	2	2	32	18	14	16	3
Чернівецька	6	13	399	237	162	181	82
Всього	47	72	1611	960	651	832	257

Джерело: За даними Р4ЕС/UNICEF, 2022

Методологічне застереження: Не співпадіння цифр щодо кількості переміщених закладів та кількості закладів, які їх прийняли, пояснюється тим, що в декількох місцевих закладах розміщено по декілька евакуйованих закладів чи груп; а деякі евакуйовані заклади розміщені в декількох областях.

Частина дітей із евакуйованих закладів розміщені в 2-3 локаціях і навіть в різних областях. Наприклад, діти з Дружківського дитячого будинку-інтернату Донецької області перебувають в трьох закладах, що у трьох різних областях (Івано-Франківська, Закарпатська, Чернівецька), а частина дітей евакуйована за кордон. Схожа ситуація з Богодухівським дитячим будинком-інтернатом Харківської області (м. Київ, Кіровоградська та Хмельницька області).

3.3. Заклади інституційного догляду та виховання дітей, які функціонують за місцем постійного перебування

Станом на 01.07.2022 року **за місцем постійного перебування продовжують функціонувати 133 заклади, в яких перебуває 3269 дітей**, зокрема в 44 закладах системи освіти – 704 дитини; 26 будинках дитини системи охорони здоров'я – 1115 дітей; у 53 закладах соціального захисту дітей – 1236 дітей, у 10 приватних закладах – 214 дітей.

Найбільше таких закладів та в них дітей знаходиться в умовно безпечних регіонах: Львівська обл. – 17 закладів (428 дітей); Закарпатська – 10 закладів (301 дитина); Тернопільська – 10 закладів (126 дітей); Івано-Франківська – 5 закладів (157 дітей); Черкаська – 7 закладів (169 дітей); Хмельницька – 4 заклади (124 дитини); Чернівецька – 4 заклади (102 дитини). Детально інформація про такі заклади та дітей у них у розрізі областей та галузевого підпорядкування представлена у **Додатку А5**.

Значна кількість дітей перебуває в закладах, які знаходяться чи знаходились в зоні активних бойових дій чи в тимчасовій окупації. Зокрема, найбільше таких закладів у прикордонних з російською федерацією областях: Чернігівській області (12 в яких 282 дитини), Сумській області (8 закладів, 112 дітей). 3 заклади, в яких 138 дітей, в окупованій росією Херсонській області – в тому числі обласний будинок дитини, в якому перебуває 57 дітей, Олешківський дитячий будинок-інтернат, в якому 74 дитини, та Херсонський обласний центр соціально-психологічної реабілітації – 7 дітей. У Харківській області – Шевченківський дитячий будинок-інтернат – 53 дитини. У частково окупованій Запорізькій області – 9 закладів, в яких 383 дитини, в Одеській області, яка піддається бомбардуванням зі сторони ворога, - 5 закладів, в яких перебуває 196 дітей, 3 дітей залишилось в 2 закладах в окупованій Донецькій області.

3.4. Місце перебування та стан безпеки дітей у закладах інституційного догляду системи освіти

Станом на 24 лютого 2022 року **у пансіонах/інтернатах системи освіти проживало 40727 дітей**. З початком війни і введенням воєнного стану в країні частина дітей, які перебували в закладах цілодобово, була евакуйована організованими групами у супроводі працівників закладу на більш безпечні території України (334 дитини) чи за кордон (1735 дітей), 704 дитини продовжує перебувати у закладах за постійним місцем перебування.

Табл. 8: Дані про дітей в закладах інституційного догляду системи освіти

Типи закладів	Кількість закладів	Загальна чисельність учнів станом на 24.02.2022	З них дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування	Чисельність учнів, які були зараховані до пансіон/інтернату з них:					
				діти, законним представником яких є керівник закладу	Всього Станом на 24.02.22	З них повернуті батькам/ Законним представникам після 24.02.22	Залишились і перебувають в закладі, станом на 01.06.22	Евакуйовані в межах України станом на 01.07.22	Евакуйовані закордон станом на 01.07.22
Спеціальні заклади (спеціальні школи, НРЦ)	261	32214	2165	825	17246	16052	261*	154	773
Заклади загальної середньої освіти (ліцеї, гімназії, ін.), в структурі яких є пансіон	147	38866	1092	305	8686	7881	217**	80	471
Спеціалізовані заклади, в структурі яких є пансіон	89	25638	571	128	14128	13906	15***	76	127
Дитячі будинки	18	667	434	430	667	90	211****	24	364
Всього	515	97385	4262	1688	40727	37929	704	334	1735

* 4 дітей довлаштовано у заклади у період з 24 лютого 2022 року, 10 дітей переведено в дитячий будинок

** 2 дітей довлаштовано у заклади у період з 24 лютого 2022 року, 39 дітей вибуло з закладів у період з 24 лютого 2022 року (в т.ч. з початково евакуйованих)

*** 4 дітей вибуло з закладів у період з 24 лютого 2022 року

**** 23 дитини довлаштовано у заклади у період з 24 лютого 2022 року (в т.ч. з спеціального закладу); 1 дитина вибула

Джерело: За даними Р4ЕС/UNICEF, 2022

3.5. Діти, які повернуті із закладів інституційного догляду системи освіти до батьків/законних представників

У зв'язку з початком війни **37929 дітей були повернуті з цілодобового перебування у закладах системи освіти до батьків чи інших законних представників**. Зокрема, із закладів спеціальної освіти повернуто до батьків 16052 дитини, що складає 93,07% від загальної чисельності дітей, які перебували у цих закладах цілодобово; 13906 дітей (98,42%) були повернуті із закладів спеціалізованої освіти; 7881 дитина (90,7%) повернулась до батьків/законних представників із закладів загальної середньої освіти; також за даними моніторингу повернуто до батьків, законних представників 90 дітей з дитячих будинків, проте ця інформація потребує додаткового вивчення, у зв'язку з тим, що в даних закладах мають перебувати діти з визначеним правовим статусом.

У процесі моніторингу розпочато роботу щодо вивчення стану забезпечення потреб дітей, повернутих батькам/законним представникам. На першому етапі моніторинг здійснювався щодо дітей, які виховувались у загальноосвітніх закладах, в структурі яких є пансіон, та в закладах спеціальної освіти (спеціальні школи/навчально-реабілітаційні центри). Із 408 таких закладів станом на 1 липня 2022 року інформація отримана від 310 закладів (76%). З об'єктивних причин відсутня інформація від Луганської, Донецької, Херсонської областей, а також тимчасово непідконтрольних Уряду України АР Крим та м. Севастополь. Частина областей (Волинська, Закарпатська, Львівська) надіслали інформацію від незначної кількості закладів зазначеної моніторингової групи. Таким чином, в рамках моніторингу зібрана інформація про **13047 дітей, які можуть потребувати допомоги**.

Основні характеристики стану цих дітей: майже кожна третя дитина з інвалідністю, біля 80% – мають особливі освітні потреби. Близько 80% дітей перебувають за місцем проживання батьків/законних представників; наявна інформація щодо понад 6% дітей, які перемістились/евакуйовались⁴ разом з батьками/законними представниками в більш безпечні регіони України, а більше 10% - за кордон. Невідоме для працівників закладів місце перебування 1,4% дітей. 31 дитина перебуває на території росії, білорусії або ж тимчасово непідконтрольній території в АР Крим.

На момент опитування більше 95% дітей перебували у безпечному або відносно безпечному місці, 1,1% – у зоні бойових дій, близько 3% – в тимчасовій окупації чи ризику оточення.

Майже 4% дітей наразі перебувають у родичів, знайомих, а не з батьками чи законними представниками. **Стосовно 126 (1%) дітей працівниками закладів зроблені припущення щодо потреби цих дітей у заходах із захисту їхніх прав, а щодо 1051 (9%) дітей – про потребу в соціальній підтримці дитини та її сім'ї.**

Списки цих дітей надіслані на адреси Нацсоцслужби та служб у справах дітей обласних військових адміністрацій для відповідного реагування. Більш детальні дані в розрізі областей подано в Додатку 6. Аналіз потреб цієї категорії дітей буде подано в наступному звіті.

Наразі відсутня інформація про стан безпеки та потреби 4777 дітей. Такі діти на початку війни були повернуті із закладів до батьків/законних представників, які проживали в Луганській, Донецькій, Херсонській областях, що зараз є тимчасово окупованими росією.

Особливої уваги та підтримки можуть потребувати діти та їхні сім'ї, які проживали чи сьогодні проживають в зоні, де велися/ведуться активні бойові дії. Це, зокрема, 187 дітей із

⁴ На основі інформації, доступної працівникам інтернатних закладів, які були долучені до моніторингу

Запорізької області, які проживають у сім'ях, що потребують соціальної підтримки, та 23 дитини, які потребують захисту; у Миколаївській області 71 дитина, які проживають у сім'ях, що потребують соціальної підтримки, та 4 дитини потребують захисту. Дані щодо чисельності цих дітей подані в таблиці 9.

Табл. 9: Дані про дітей, які перебували цілодобово в закладах інституційного догляду та виховання дітей системи освіти, що розташовані в регіонах, де велися чи ведуться активні бойові дії (станом на 01.07.2022 року)

№	Область	Чисельність дітей, на цілодобовому перебуванні станом на 24.02.2022	Чисельність дітей, на цілодобовому перебуванні, які повернуті до батьків/закон-них представників	Чисельність дітей, відносно яких подано інформацію, про їхні потреби	з них діти, які:	
					потребують підтримки*	потребують захисту**
		Загальна інформація		Заклади, щодо яких проводився другий етап моніторингової роботи		
Г11УКРАЇНА		40727	37929	13047	1051	126
1.	Запорізька	2306	2064	1360	187	23
2.	Київська	870	759	355	31	2
3.	Миколаївська	1367	1113	1138	71	4
4.	Сумська	1438	1367	547	43	4
5.	Харківська	2209	2198	787	37	19
6.	Чернігівська	1763	1583	35	35	0
ВСЬОГО		9953	9084	4222	404	52

Джерело: За даними Р4ЕС/UNICEF, 2022

Про необхідність розробки додаткових механізмів захисту дітей в умовах війни поінформовано Міністерство соціальної політики, Національну соціальну сервісну службу України.

3.6. Місце перебування та стан безпеки дітей в закладах інституційного догляду системи охорони здоров'я

За даними Міністерства охорони здоров'я України станом на 24 лютого 2022 року функціонувало **37 закладів**, які здійснювали догляд, в тому числі паліативний, виховання, реабілітацію дітей раннього віку (далі – будинки дитини), в яких перебувало 2294 дитини, з них 1325 (57,7%) дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, 518 дітей з інвалідністю (22,6%).

За даними моніторингу **станом на 01.07.2022 року в будинках дитини перебуває 2085 дітей**, з них 1654 дитини (з яких 824 (49,8%) – діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування) знаходяться в межах адміністративних територій України. З числа дітей, які перебувають в Україні, на обліку дітей, які можуть бути усиновленими, перебуває 363 дитини.

Перший етап моніторингу будинків дитини показав, що процеси переміщення, влаштування, вибуття дітей в період воєнного стану в Україні є дуже динамічні і змінні. Вони можуть включати декілька етапів переміщення, зарахування дітей до іншого закладу, в тому числі евакуйованого,

розміщення одного закладу в декількох локаціях, в тому числі і за кордоном, а також повернення закладів на постійне місце перебування тощо.

Найбільш складно, як зазначили експерти, відбувалися процеси евакуації будинків дитини, що зумовлено потребою в особливих умовах транспортування немовлят та дітей раннього віку, значна чисельність яких мають проблеми зі здоров'ям, інвалідність. Зазначені обставини передбачають упереджені дії, наявність певних умов транспортування та відповідної кількості спеціалістів, які б забезпечували безпеку та догляд дітей при переміщенні та на новому місці перебування. Однак в більшості випадків евакуація дітей відбувалася в умовах зростаючої небезпеки, терміни відкладалися у зв'язку з відмовою працівників цих закладів супроводжувати дітей та працювати за місцем переміщення. Так, 35 дітей Київського обласного будинку дитини (м. Біла Церква) переміщені до Закарпатського обласного будинку дитини у супроводі 9 працівників. Обов'язки офіційного представника дітей було покладено на інженера з охорони праці; 70 дітей з трьох Харківських будинків дитини переміщені в заклади охорони здоров'я Івано-Франківської області у супроводі 13 співробітників.

Станом на 01.07.2022 усі 37 закладів продовжують функціонувати, проте лише 18 на території основного місця знаходження, з яких один перебуває на тимчасово окупованій російською федерацією території. У зв'язку із зростаючою загрозою щодо безпеки життя та здоров'я дітей, 19 закладів переміщені на більш безпечні території в межах України та за кордон (діти з двох закладів перебувають частково в Україні, частково за кордоном).

Станом на 01.07.2022 року 8 евакуйованих закладів (4 за кордон, 4 – в межах України) з регіонів, позначених в таблиці 10 знаком «*», відновили прийом дітей за постійним місцем перебування. У таблиці 10 подано дані щодо кількості закладів та чисельності в них дітей, в тому числі дітей з інвалідністю та статусних, а також дані щодо їх перебування на обліку дітей, які можуть бути усиновленими.

Табл. 10: Розподіл дітей в закладах, які функціонують за місцем постійного перебування із врахуванням статусу дітей та перебування їх на обліку з усиновлення

Адміністративні території	Кількість будинків дитини	Чисельність дітей (всього)	З них дітей з інвалідністю	Дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування	З них перебувають на обліку:		
					місцевому	регіональному	централізованому
Вінницька	2	131	55	46	41	0	0
Дніпропетровська*	3	19	Інформація відсутня	11	Інформація відсутня		
Донецька*	1	2	Інформація відсутня	0	Інформація відсутня		
Житомирська	2	65	20	35	21	0	3
Запорізька*	1	30	Інформація відсутня	1	Інформація відсутня		
Закарпатська	1	64	10	37	21	18	16
Івано-Франківська	1	33	7	12	2	2	2
Львівська	2	85	19	16	3	0	0
Миколаївська*	1	3	Інформація відсутня	3	Інформація відсутня		
Одеська	3	278	63	167	106	24	0
Рівненська*	1	3	Інформація відсутня	1	Інформація відсутня		
Полтавська	1	70	6	41	30	26	25
Сумська*	1	2	Інформація відсутня	0	Інформація відсутня		
Тернопільська	1	29	4	7	5	3	3
Хмельницька	1	86	27	49	29	29	24

Херсонська	1	57	15	52	0	0	0
Черкаська	1	54	10	41	20	19	17
Чернівецька	1	21	2	15	5	0	0
Чернігівська	1	83	25	41	Інформація відсутня		
Всього	26 ⁵	1115	263	575	283	121	90

Джерело: За даними Р4ЕС/UNICEF, 2022

Усього в 26 закладах (в т. ч. заклади в Дніпропетровській, Донецькій, Запорізькій, Миколаївській, Рівненській, Сумській областях евакуйовані, але відновили прийом дітей на цілодобове перебування за основним місцем розташування), що залишились за постійним місцем розташування перебуває 1115 дітей, із них 575 є дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування, 231 дитина має інвалідність.

Більшість територій їх перебування станом на 01.07 2022 року є відносно безпечними. Проте, на думку експертів, потребують евакуації у більш безпечні регіони чи за кордон будинки дитини, що розташовані в Одеській (3 заклади), Чернігівській та Полтавській областях. Також, як видно з таблиці, **не всі вихованці будинків дитини, які мають відповідний статус, перебувають на обліку дітей, які можуть бути усиновлені.**

На тимчасово окупованій території знаходиться **Херсонський обласний спеціалізований будинок дитини**, в якому перебуває 57 дітей, з яких 15 з інвалідністю, 52 дитини мають статус дитини-сироти чи дитини, позбавленої батьківського піклування. Причиною перебування закладу з дітьми раннього віку в окупації є активні бойові дії та неможливість забезпечення гуманітарного коридору. Отримати інформацію або здійснити моніторинг дотримання прав дітей станом на 01.07.2022 року не можливо.

Переміщення в межах України. У зв'язку з війною 11 будинків дитини (539 дітей, з яких 249 дітей мають статус дитини-сироти або дитини, позбавленої батьківського піклування, 84 дитини з інвалідністю) були евакуйовані у більш безпечні регіони України. Найбільше переміщено дітей з будинків дитини до Чернівецької (180 дітей з Донецької, Миколаївської областей, м. Києва) та до Львівської областей (з Луганської, Запорізької областей – 182 дітей).

Табл. 11: Кількість закладів та дітей в них, що перемістилися в межах України

Адміністративні території	Кількість будинків дитини	Чисельність дітей (всього)	з них		Адміністративна територія куди евакуйовано заклад
			дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування	дітей з інвалідністю	
Донецька*	1	76	63	19	Чернівецька
Запорізька*	1	164	49	6	Львівська
Київська	1	32	27	11	Закарпатська
Миколаївська*	1	55	23	13	Чернівецька
Рівненська*	1	31	16	3	Хмельницька
Харківська	3	70	23	7	Івано-Франківська
Київ	2	93	39	22	Чернівецька Тернопільська
Луганська	1	18	9	3	Львівська
Всього	11	539	249	84	

*_заклади відновили прийом дітей за постійним місцем розташування

Джерело: За даними Р4ЕС/UNICEF, 2022

⁵ Не враховані діти з Луганського та Харківського обласних будинків дитини, які переміщені в межах України чи за кордон
Звіт "Діти і війна: про становище дітей із сімейних форм виховання та закладів інституційного догляду", липень 2022

Переміщення дітей відбулось з частковим переміщенням працівників закладу, їх кількість дуже незначна і недостатня для забезпечення належного догляду, виховання та надання необхідних послуг дітям. Також прослідковується наявність позитивної практики щодо усиновлення дітей, які були переміщені в межах України та влаштовані до інших закладів під час введення воєнного стану.

55 дітей раннього віку (5 потребують паліативного догляду, а 35 дітей мають статус дитини-сироти чи дитини, позбавленої батьківського піклування) з будинку дитини «Берізка» Департаменту охорони здоров'я Київської міської державної адміністрації в надскладних умовах в ніч з 03 на 04 березня евакуювали з м. Києва в м. Тернопіль і розмістили в Тернопільському обласному центрі реабілітації та розвитку дитини. Станом на 15 липня діти продовжують перебувати в цьому центрі, за цей період 10 вихованців закладу влаштовані в сімейні форми виховання.

Табл. 12: Розподіл дітей, переміщених в межах України з урахуванням статусу дітей та перебування їх на обліку з усиновлення

Адміністративні території	Кількість будинків дитини	Кількість дітей (всього)	дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування	З них перебувають на обліку дітей, які можуть бути усиновлені:		
				місцевому	регіональному	централізованому
Донецька	1	76	63	Інформація відсутня		
Запорізька	1	164	49	38	0	0
Київська	1	32	27	22	6	1
Миколаївська	1	55	23	Інформація відсутня		
Рівненська	1	31	16	Інформація відсутня		
Харківська	3	70	23	10	5	5
Київ	2	93	39	10	8	8
Луганська	1	18	9	Інформація відсутня		
Всього	11	539	249	80	19	14

Джерело: За даними Р4ЕС/UNICEF, 2022

Зазначені дані свідчать про необхідність уточнення та детального вивчення інформації щодо стану та потреб дітей, які перебувають в будинках дитини, термінів їх перебування на обліку та з'ясування причин затримки з внесення даних про статусних дітей до банку даних дітей, які мають право бути усиновленими. Ці та інші завдання щодо збору та аналізу більш детальної інформації щодо вікового складу, термінів перебування, задоволення потреб дітей є завданням наступного етапу моніторингу, результати якого будуть представлені в наступному звіті.

У деяких випадках відбулося переміщення дітей в різні локації та подвійне переміщення: Вихованці обласного будинку дитини «Сонечко» Запорізької області розміщені в трьох закладах охорони здоров'я, тільки один з яких є будинком дитини.

Окрім того, у зв'язку з некоректним прийняттям управлінського рішення як під час евакуації дітей, так і під час їх розміщення приймаючою стороною, відбулося подвійне переміщення дітей. Наприклад, вихованці Харківського обласного будинку дитини № 3 були евакуювані та розміщені у закладах охорони здоров'я Львівської області, а згодом – переміщені за кордон.

Переміщення за кордон. За даними моніторингу 10 закладів інституційного догляду і виховання системи охорони здоров'я, в яких перебувало 430 дітей, з яких 299 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, переміщені за межі адміністративних територій України. Всі 3 наявні в Дніпропетровській області будинки дитини евакуювані за кордон: Кам'янський спеціалізований будинок дитини (25 дітей із них 19 статусних) до Швейцарії; Криворізький та Дніпропетровський спеціалізовані будинки (в яких разом 110 дітей із них 92 дитини статусні) до Нідерландів; до Польщі евакуювано Волинський спеціалізований будинок дитини (19 дітей, із них 16 статусних) та спеціалізований будинок дитини м. Боярка (96 дітей із них 86 статусних); до Німеччини евакуювано Сумський спеціалізований будинок дитини (63 дитини із них 33 статусних) та Харківський регіональний клінічний центр медичної реабілітації та паліативної допомоги

«Гіпократ» (15 дітей із них 9 статусних); до Австрії перемістився Кіровоградський спеціалізований будинок дитини (63 дитини, із них 37 статусних); до Словенії – Луганський обласний будинок дитини № 2 (20 дітей із них 6 статусних). У таблиці 13 представлені деякі дані щодо закладів системи охорони здоров'я, які евакуйовані за кордон у зв'язку з війною в Україні.

Табл. 13: Дані щодо закладів системи охорони здоров'я, які евакуйовані за кордон у зв'язку з війною в Україні

Назва закладу	Область	Кількість евакуйованих дітей за кордон	З них дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування	Країна переміщення
КП Спеціалізований будинок дитини для дітей з ураженням центральної нервової системи	Волинська	19	16	Польща
КП Кам'янський спеціалізований будинок дитини"	Дніпропетровська	25	19	Швейцарія
КП Криворізький спеціалізований будинок дитини"	Дніпропетровська	63	45	Нідерланди
КП Дніпропетровський спеціалізований будинок дитини"	Дніпропетровська	47	47	Нідерланди
КП Спеціалізований обласний будинок дитини" м. Боярка	Київська	96	82	Польща
КП Луганський обласний будинок дитини № 2	Луганська	20	6	Словенія
КНП Сумський обласний спеціалізований будинок дитини	Сумська	63	33	Німеччина
КНП "Регіональний клінічний центр медичної реабілітації та паліативної допомоги дітям "Гіпократ""	Харківська	15	9	Німеччина
КНП "Кіровоградський обласний спеціалізований будинок дитини нового типу"	Кіровоградська	63	37	Австрія
КНП "Обласний будинок дитини № 3"	Харківська	19	5	Литва
Всього		430	299	

Джерело: За даними Р4ЕС/UNICEF, 2022

Аналіз та узагальнення інформації щодо стану забезпечення базових потреб вихованців будинків дитини, захисту їхніх прав є завданням наступного етапу моніторингу і буде представлений в наступному звіті. Моніторинг стану та потреб цих закладів та їх вихованців не є частиною проекту.

3.7. Місце перебування та стан безпеки дітей в закладах інституційного догляду системи соціального захисту

У системі соціального захисту станом на 24 лютого 2022 року функціонувало 137 закладів, з яких 115 є закладами інституційного догляду та виховання дітей, у 17 закладах діти могли перебувати невеликими групами (до 10 - 15 осіб) тимчасово (не більше трьох місяців, у деяких виключних випадках – 6 місяців), у 5 малих групових будинках відповідно до положення мають проживати і виховуватись діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування, в умовах, наближених до сімейних (не більше 10 дітей одночасно).

У зазначених 137 закладах на початку війни перебувало 4287 дітей, з яких 1375 дітей мають статус дитини-сироти чи дитини, позбавленої батьківського піклування, 1237 – мають інвалідність. Усі діти перебували у закладах цілодобово.

Після введення воєнного стану в країні до батьків чи законних представників повернулися 699 дітей. 2389 дітей евакуйовані організованими групами на безпечні території. З них в межах України

евакуйовано 726 дітей, за кордон – 1663 дитини. Залишилися на території постійного місця перебування закладів 1236 дітей. Інформація щодо руху дітей у закладах системи соціального захисту представлена у таблиці 14.

Табл. 14: Інформація щодо руху дітей в закладах системи соціального захисту (станом на 01.07.2022 року)

Типи закладів	Кількість закладів	Загальна чисельність дітей на цілодобовому перебуванні станом на 24.02.22	З них дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування	Перебування дітей під час воєнного стану			
				Повернуті батькам/законним представникам після 24.02.22	Залишилися і перебувають в закладі, станом на 01.07.22	Евакуйовані в межах України станом на 01.07.22	Евакуйовано закордон станом на 01.07.22
1	2	3	4	5	6	7	8
Дитячі будинки-інтернати ⁶	40	1197	550	41	824	122	223
ЦСПР/притулки ⁷	75	2493	566	562	359	375	1230
Центри соціальної підтримки дітей та сімей ⁸	17	557	227	93	53	229	173
Малі групові будинки	5	40	32	3	37	0	37
Всього	137	4287	1375	699	1236	726	1663

Джерело: За даними Р4ЕС/UNICEF, 2022

Особливістю дитячих будинків-інтернатів є наявність молодіжного відділення у закладі і перебування дітей з інвалідністю разом із молодими людьми з інвалідністю віком від 18 до 35 років. При цьому чисельність підопічних молодіжного відділення значно перевищує чисельність вихованців-дітей. Після 24 лютого 2022 року до батьків чи законних представників повернулася 41 дитина, 122 дітей евакуйовані на безпечніші території України, а 223 – за межі України. Залишилися і перебувають у закладах за постійним місцем перебування 824 дитини з інвалідністю.

На початок війни у центрах соціальної підтримки дітей та сімей і малих групових будинках проживали 597 дітей, 259 з яких мали статус дитини-сироти чи дитини, позбавленої батьківського піклування. Станом на 1 липня 2022 року 96 дітей повернулися до батьків, 439 дітей евакуйовані, в т. ч. за межі України – 210 дітей. 90 дітей залишилися у закладах за постійним місцем перебування.

Аналіз перебування дітей у закладах системи соціального захисту та визначення потреб дітей – завдання наступного етапу моніторингу, результати якого будуть представлені у наступному звіті.

⁶ призначені для тимчасового (до шести місяців) або постійного (понад шість місяців) перебування або проживання дітей з інвалідністю віком від 4 до 18 років з порушеннями фізичного, інтелектуального розвитку та психічними розладами, які за станом здоров'я потребують стороннього догляду

⁷ Утворені для тривалого (стаціонарного) або денного перебування дітей віком від 3 до 18 років, які опинилися в складних життєвих обставинах надання їм комплексної соціальної, психологічної, педагогічної, медичної, правової, інших видів допомоги

⁸ утворюється для соціального захисту і підтримки дітей та сімей з дітьми, які перебувають у складних життєвих обставинах. У складі таких центрів можуть утворюватися відділення термінового влаштування дітей для тимчасового проживання (терміном до 3 місяців) та соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, віком від народження до 18 років; та малі групові будиночки, призначені для проживання та виховання до досягнення 18-річного віку не більше 15 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, в умовах, наближених до сімейних.

Висновки

Моніторинг підтвердив актуальність його проведення саме зараз, в період складних процесів, які відбуваються у зв'язку з повномасштабною війною, розв'язаною російським агресором. Наявність надійних даних про дітей цільової групи, щодо яких здійснювалось дослідження, є важливим з точки зору розуміння міграційних процесів, спричинених війною, потреби у підтримці дітей і їхніх сімей, а наявність достовірної актуальної інформації є основою прийняття правильних рішень.

Загальні тенденції та ключові висновки першого етапу моніторингу

У період війни найбільше зростають ризики безпеки дітей, особливо загострюються питання, що стосуються дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, а також дітей, які перебували цілодобово у закладах інституційного догляду і виховання. Це стосується прийняття рішень щодо евакуації на безпечні території, дотримання прав дитини, забезпечення її базових потреб.

- 1) Майже всі діти, зараховані до закладів на цілодобове перебування за заявами батьків, на початку війни були повернуті до батьків чи законних представників, значна частина яких перебували у складних життєвих обставинах, які в період війни ще більше загострилися, особливо на тимчасово окупованих територіях чи в зоні бойових дій.
- 2) Більшість дітей цільової групи залишилися перебувати за постійним місцем проживання в умовно безпечних регіонах, де не ведуться активні бойові дії.
- 3) Значна частина дітей продовжують перебувати на небезпечних територіях (в Харківській, Чернігівській, Сумській, Миколаївській, Запорізькій, Херсонській областях). Це, зокрема, більше 5,5 тисяч дітей, які перебувають під опікою/піклуванням, в прийомних сім'ях чи в ДБСТ, закладах інституційного догляду і виховання; у зв'язку з активними бойовими діями чи окупацією територій заходи із забезпечення безпеки та захисту, задоволення базових потреб таких дітей практично не здійснюються. Є великий ризик вивезення дітей в РФ, про що свідчать факти, виявлені в процесі моніторингу.
- 4) Переміщення відбувалося як організовано, так і стихійно. Організованими групами було забезпечено вивіз і переміщення дітей із закладів, частково дітей з прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу. Проте, більшість прийомних сімей, ДБСТ переміщувались значною мірою самостійно і стихійно. Поза увагою в більшості випадків залишалися сім'ї опікунів/піклувальників. До того ж під час моніторингу з'ясувалося, що база даних сімей опікунів/піклувальників не ведеться.
- 5) Упродовж проведення моніторингу рух дітей не припинявся, відбувалася (і продовжує відбуватися) міграція сімей з дітьми, намітилися тенденції повернення сімейних форм виховання з-за кордону. Постійні зміни місця перебування впливають на актуальність даних на кінцеву дату певного етапу моніторингу.
- 6) Активна фаза евакуації більшості дітей, які перебувають в сімейних формах виховання, пройшла у перші тижні війни, особливо зі східних регіонів, м. Києва, Київської та Житомирської областей, які першими відчули ризики та наслідки військової агресії росії.
- 7) Евакуація здійснювалася як ОВА, волонтерами, громадськими організаціями, так і шляхом стихійного переміщення. Наступні етапи евакуації були більш спланованими: ОВА, як правило, пропонували переміщення із небезпечної території, в окупованих територіях організовувалися зелені коридори. Проте, ризики під час евакуації з часом зростали.
- 8) Не зважаючи на наявні ризики для життя і здоров'я дітей ряд прийомних, опікунських сімей, дитячих будинків сімейного типу відмовляються покидати своє постійне місце проживання, у зв'язку з різними причинами (наявність пристарілих родичів чи осіб з інвалідністю, домашнім господарством, сподіваннями і очікуванням швидкого завершення війни тощо).
- 9) Переміщення деяких прийомних сімей і дитячих будинків сімейного типу відбувалося з великими ризиками для безпеки дітей. Фактично рішення про евакуацію часто приймали самі батьки-вихователі, оскільки ряд органів влади та місцевого самоврядування не виконували свої функції, а на окупованих територіях були позбавлені і своїх повноважень.

- 10) На початку воєнних дій прийомні сім'ї і дитячі будинки сімейного типу виїхали за кордон, не маючи повного пакету документів на дітей. Відповідно вони зіштовхнулися з невизнанням європейськими країнами їхнього права законного представництва інтересів дітей.
- 11) Виявлено дітей, які перебувають окремо від законних представників як на території України, так і за кордоном. Більш глибоке вивчення проблеми воз'єднання дітей із законними представниками показало недоцільність у ряді випадків повернення дітей через перебування їх законних представників у зоні активних бойових дій чи на тимчасово окупованих територіях, розташування помешкання біля стратегічних об'єктів, які піддаються бомбардуванню та обстрілам, зруйноване або суттєво пошкоджене житло і майно. При цьому законні представники не можуть чи не бажають переїжджати на безпечні території (транспортні, фінансові та логістичні проблеми). Цими дітьми тимчасово опікуються родичі або знайомі опікунів, прийомних батьків чи батьків-вихователів.
- 12) У переміщених закладах не вистачає кадрового ресурсу для належного догляду евакуйованих дітей та забезпечення їхніх потреб. Особливо це стосується закладів системи охорони здоров'я, в яких перебувають діти раннього віку, окрім того більше половини таких дітей мають інвалідність.
- 13) Значно збільшується фінансовий тягар приймаючого закладу, відбувається виснаження кадрового ресурсу, зниження контролю та рівня задоволення потреб дітей у закладі, який прийняв переміщених дітей. Необхідна ротація персоналу в переміщених закладах.
- 14) Є випадки, коли заклади перемістившись (евакуйовувались) на відносно безпечну територію іншої області, переважно в західній Україні, в подальшому переміщувалися за межі України. Також вже є випадки повернення закладів до постійного місця базування. Зокрема, до Житомирської та Київської областей, де безпекова ситуація покращилась. Водночас будинки дитини з Одеської області були евакуйовані тільки на початку липня п. р. Це ще раз підтверджує динамічність процесів і деякі розбіжності в цифрах в різні періоди воєнного стану в країні.
- 15) Підтвердились припущення щодо зростання ризиків недогляду, небезпеки та не забезпечення потреб дітей, які були повернуті до батьків із цілодобового перебування в закладах без оцінки сімейної ситуації.

У цілому державна система не була готова до забезпечення безпеки та захисту дітей під час війни.

Проведення моніторингу з об'єктивних причин є ускладненим в областях/в деяких частинах областей, територіальних громадах, які перебувають під тимчасовою окупацією, а також в територіях, що знаходяться в зоні активних бойових дій. На цих територіях органи місцевого самоврядування не можуть повною мірою виконувати свої повноваження і здебільшого не володіють конкретною та актуальною інформацією.

Суб'єктивними причинами, які тормозили процес моніторингу в ряді випадків, була підміна понять та відмова надавати інформацію про стан безпеки вихованця закладу у зв'язку з вимогами конфіденційності.

Системні проблеми в обліку та управлінні інформацією про дітей цільової групи

Єдина інформаційно-аналітична система "Діти", яка призначена для персоніфікованого обліку дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей, які, залишилися без батьківського піклування, дітей, які перебувають в складних життєвих обставинах, станом на початок війни не містила інформації про значну кількість дітей, а з початком військової агресії прикордонні, східні та південні регіони з метою безпеки взагалі були відключені від системи.

Окрім того, при обліку статусних дітей не достатньо уваги приділяється дітям, які перебувають під опікою, піклуванням, відсутні персоніфіковані дані про опікунів та піклувальників, про дітей, які перебувають цілодобово в закладах інституційного догляду, облік інформації про яких передбачений постановою Кабінету Міністрів України «Деякі питання соціального захисту дітей, влаштованих на цілодобове перебування до закладів різних типів, форм власності та

підпорядкування» від 4 серпня 2021 року. При здійсненні моніторингу даний ресурс не використовувався.

У період війни до проведення моніторингу долучаються багато органів і організацій, у т. ч. проєктів міжнародної технічної допомоги та громадських об'єднань, які запитують інформацію, що часто дублюється або відрізняється лише деякими параметрами. Це значно збільшує навантаження на працівників місцевих органів влади, чисельність яких в період війни значно скоротилась.

Не вистачає технічних засобів для дистанційної роботи, що спричиняє невдоволення і надання неякісної інформації та негативно впливає на системність у роботі центральних та місцевих органів влади, органів місцевого самоврядування.

Процес підготовки та проведення першої фази моніторингу показав необхідність у застосуванні узгоджених моніторингових інструментів, які базувалися б на єдиних підходах та чітко встановлених межах відповідальності і часових рамках. Моніторинг має стати основою для прийняття рішень і планування наступних дій. Інструменти моніторингу мають містити базову інформацію, бути уніфікованими, міжвідомчими і використовуватись усіма відомствами та громадським сектором.

У процесі реалізації завдань моніторингу з'ясувалося, що необхідно підвищувати професійну компетентність посадових осіб органів виконавчої влади та місцевого самоврядування щодо мети, завдань, проведення та використання результатів моніторингу.

Додатки А:

А.1 Зведені дані щодо дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які виховуються у СФВ (станом на 01.07.2022)

	Було СФВ	В них дітей	Залишились в області (в т.ч. на окуп. територіях), СФ	Залишились в області, дітей	Залишились на окупованих територіях, СФ	Залишились на окупованих територіях, дітей	Евакуйовані в Україні, СФ	Евакуйовані в Україні, дітей	Евакуйовані закордон, СФ	Евакуйовані закордон, дітей	Вивезені в рф та непідконтрольні території, СФ	Вивезені в рф та непідконтрольні території, дітей	Місце перебування невідоме, СФ	Місце перебування невідоме, дітей
ДБСТ	1320	9268	782	5376	115	813	100	735	435	3119	3	38	0	0
ПС	3035	5804	2424	4419	324	663	178	350	423	1020	6	11	4	4
Патронатні сім'ї	254	357	211	285	13	21	15	19	28	53	0	0	0	0
Сім'ї опікунів/піклувальників	33043	45314	28095	38451	2714	3791	1170	1514	2691	4008	42	47	1045	1294
Всього	37652	60743	31512	48531	3166	5288	1463	2618	3577	8200	51	96	1049	1298

А.2 Статистичні дані щодо СФВ, які під час війни залишилися у своїх регіонах (станом 01.07.2022)

	ДБСТ	ДБСТ (діти)	ПС	ПС (діти)	Патронатні сім'ї	Діти під патронатом	Опіка/ піклування	Опіка/піклування (діти)	ВСЬОГО СФ	ВСЬОГО дітей
Вінницька	52	338	115	220	2	5	1132	1527	1301	2090
Волинська	37	243	57	109	1	5	761	969	856	1326
Дніпропетровська	77	495	182	262	18	31	3837	5148	4114	5936
Донецька	18	132	50	86	7	8	337	434	412	660
Житомирська	33	207	126	156	9	16	1053	1023	1221	1402
Закарпатська	42	255	45	91	1	1	940	1377	1028	1724
Запорізька	32	219	150	286	5	10	1328	1786	1515	2301
Івано-Франківська	9	67	67	120	14	13	650	848	740	1048
Київська	23	152	51	98	9	9	1698	2097	1781	2356
Кіровоградська	60	410	139	276	18	39	1264	1779	1481	2504
Луганська	12	79	51	92	9	0	483	574	555	745
Львівська	22	166	65	121	11	13	1068	1432	1166	1732
Миколаївська	28	186	122	229	4	10	941	1212	1095	1637
Одеська	38	271	159	304	10	19	2397	3260	2604	3854
Полтавська	31	207	101	179	13	8	1123	1444	1268	1838
Рівненська	17	126	42	79	3	3	891	1186	953	1394
Сумська	18	119	125	238	10	6	791	1878	944	2241
Тернопільська	11	84	90	145	8	12	484	656	593	897
Харківська	80	587	177	347	18	22	1636	2547	1911	3503
Херсонська	42	304	92	209	5	9	1256	1888	1395	2410
Хмельницька	14	96	97	177	1	1	857	1225	969	1499
Черкаська	43	316	112	218	20	35	1072	1439	1247	2008
Чернівецька	14	103	47	89	3	2	450	660	514	854
Чернігівська	27	197	156	280	11	7	1033	1331	1227	1815
м. Київ	2	17	6	8	1	1	613	731	622	757
Україна	782	5376	2424	4419	211	285	28095	38451	31512	48531

А.3 Статистичні дані щодо переміщення СФВ у регіони України (станом на 01.07.2022)

	ДБСТ	ДБСТ (діти)	ПС	ПС (діти)	Патронатні сім'ї	Діти під патронатом	Опіка/ піклування	Опіка/піклування (діти)	ВСЬОГО СФ	ВСЬОГО дітей
Вінницька	4	25	8	18	2	5	74	88	88	136
Волинська	4	26	4	10	0	0	18	24	26	60
Дніпропетровська	8	51	30	58	2	2	201	259	241	370
Донецька	0	0	3	10	0	0	2	1	5	11
Житомирська	4	23	5	10	0	0	29	34	38	67
Закарпатська	10	76	27	61	1	3	87	132	125	272
Запорізька	0	0	1	2	0	0	11	11	12	13
Івано-Франківська	16	115	5	8	0	0	45	60	66	183
Київська	3	20	8	10	0	0	117	134	128	164
Кіровоградська	3	18	8	17	1	0	37	50	49	85
Луганська	0	1	0	0	0	0	1	1	1	2
Львівська	13	109	24	40	2	0	142	180	181	329
Миколаївська	0	0	0	0	0	0	2	2	2	2
Одеська	5	41	2	3	1	0	29	37	37	81
Полтавська	6	50	13	19	1	2	88	118	108	189
Рівненська	4	25	6	13	1	2	31	43	42	83
Сумська	0	0	0	2	0	0	5	6	5	8
Тернопільська	5	36	6	10	1	1	36	49	48	96
Харківська	0	2	2	3	0	0	11	10	13	15
Херсонська	0	0	0	1	0	0	2	2	2	3
Хмельницька	5	32	11	25	0	0	69	99	85	156
Черкаська	5	49	8	21	2	3	56	73	71	146
Чернівецька	4	33	5	6	1	1	48	62	58	102
Чернігівська	0	0	0	0	0	0	9	12	9	12
м. Київ	1	3	2	3	0	0	20	27	23	33
Україна	100	735	178	350	15	19	1170	1514	1463	2618

А.4 Заклади різних типів, форм власності та підпорядкування, які переміщені (евакуйовані) в межах України

№	Область, з якої заклад евакуйовано	Сфера	Повна назва закладу	Область, яка прийняла евакуйовани й заклад	Назва закладу, який прийняв дітей з евакуйованого закладу	Адреса (куди заклад евакуйовано)	Загальна чисельність дітей, які переміщені до закладу	З них	
								дітей-сиріт, дітей ПБП	дітей з інвалідністю
ВСЬОГО							1611	832	257
1.	Дніпропетровська	Соціальний захист населення	Центр соціальної підтримки дітей "Моя родина"	Тернопільська	Волинський лицей ім. Нестора Літописця	с. Підлісці, Кременецький район	14	14	0
2.		Соціальний захист населення	«Центр соціальної підтримки дітей та сімей «Довіра» м. Дніпро	Закарпатська	Домбоківська спеціальна школа I-II ступенів	вул. Макаренка 7, с.Домбоки, Мукачівський район	58	39	2
3.		Соціальний захист населення	«Центр соціальної підтримки дітей та сімей «Барвінок» м. Дніпро	Закарпатська	Оздоровчий табір «Едельвейс»	с. Домбоки, Мукачівський р-н	37	16	0
4.		Соціальний захист населення	КЗ соціального захисту «Центр соціальної підтримки дітей та сімей «Обійми» Дніпровської міської ради	Закарпатська	Спеціальна школа I-II ступенів Закарпатської	вул. Болгарська 4, м. Мукачево,	31	18	0
5.	Донецька	Соціальний захист населення	Центр соціально-психологічної	Чернівецька	ЦСПРД ССД ОВА м.Чернівці	вул. Головна 169, м.Чернівці	7	7	0

		реабілітації дітей м.Торецьк	Закарпатська	Дитячий санаторій "Човен"	с. Березники, Свалявський район	38	30	0
6.	Охорона здоров'я	Комунальне некомерційне підприємство "Краматорський будинок дитини "Антошка"	Чернівецька	Територія Банченського монастиря	вул. Чернівецька, 38, с. Молниця	76	63	19
7.	Соціальний захист населення	КУ «Дружківський дитячий будинок-інтернат»	Чернівецька	КУ «Магальський дитячий будинок-інтернат»	вул. Г.Нандраша, 77, с.Магала, Новоселицький район	40	19	40
			Івано-Франківська	Залучанський дитячий будинок-інтернат	вул. Шевченка, 179а, с. Долішне-Залуччя, Коломийський район	11	11	8
			Закарпатська	Мукачівський дитячий будинок-інтернат	вул. Івана Франка, 53, м.Мукачево	22	11	22
8.	Соціальний захист населення	ЦСПРД м. Слов'янськ, Донецької області	Івано-Франківська	КНП «Івано-Франківський обласний спеціалізований будинок дитини	вул. Руднева 24, м. Надвірна	3	0	0
			Закарпатська	Дитячий санаторій "Човен"	с. Березники, Свалявський район	21	4	1
9.	Соціальний захист населення	ЦСПРД м. Лиман, Донецької області	Івано-Франківська	КНП «Івано-Франківський обласний спеціалізований	вул. Руднева 24, м. Надвірна	4	2	0

					й будинок дитини				
				Закарпатська	Дитячий санаторій "Човен"	с. Березники, Свалявський район	24	12	0
10.		Соціальний захист населення	ЦСПРД м. Добропілля, Донецької області	Івано-Франківська	КНП «Івано-Франківський обласний спеціалізований будинок дитини	вул. Руднева 24, м. Надвірна	8	2	0
				Закарпатська	Дитячий санаторій "Човен"	с. Березники, Свалявський район	23	12	0
11.		Соціальний захист населення	КЗ Центр соціальної підтримки дітей та сімей "Крила Надії" Маріупольської міської ради Донецької області»	Львівська	КЗ ЛОР "Журавненський будинок підтриманого проживання психоневрологічного типу"	смт. Журавно, Стрийський район	26	11	0
				Львівська	КЗ ЛОР Будинок дитини № 2	вул. Антоновича 117, м.Львів	10	4	0
12.	Запорізька	Освіта	Комунальний заклад "Кам'янська спеціальна загальноосвітня школа-інтернат" Запорізької обласної ради	Львівська	КЗ Львівська спеціальна школи Марії Покрови	вул. Личаківська 35, м.Львів	5	0	5
13.		Освіта	КЗ "Молочанська спеціальна загальноосвітня школа-інтернат" Запорізької обласної ради	Львівська	КЗ НРЦ "Оберіг"	вул.Пекарська 19, м.Львів	4	4	4

14.		Охорона здоров'я	КУ Запорізький обласний спеціалізований будинок дитини "Сонечко"	Львівська	КЗ ЛОР Будинок дитини № 2	вул. Антоновича 117, м.Львів	13	9	1
					КЗ ЛОР "Журавненський будинок підриманого проживання психоневрологічного типу"	смт.Журавно, Стрийський район	96	32	0
					КНП "Стрийська міська дитяча лікарня"	вул.Івана Франка 8, м.Стрий	55	8	5
15.	Київська	Охорона здоров'я	КЗ Спеціалізований будинок дитини м. Біла Церква	Закарпатська	Комунальне некомерційне підприємство "Обласний будинок дитини" Закарпатської обласної ради	вул.Б.Хмельницького 1, м.Свалява	32	27	11
16.		Освіта	КЗ Рокитнянської селищної ради Білоцерківського району Київської області «Рокитнянський дитячий будинок Чебурашка»	Львівська	КЗ Львівська спеціальна школи Марії Покрови	вул. Личаківська 35, м.Львів	23	19	1
17.		Освіта	КЗ КОР «Таращанський НРЦ»	Львівська	КЗ ЛОР «Краковецький навчально – реабілітаційний центр I – II	пл Р.Шухевича, 21, смт.Краковець, Яворівський район	13	13	0
18.		Освіта	Великополовецька спеціальна школа	Львівська	КЗ ЛОР «Краковецький навчально –	пл Р.Шухевича, 21, смт.Краковець	14	14	2

					реабілітаційний центр	ь, Яворівський район			
19.		Освіта	Сквирський дитячий будинок "Надія" Сквирської районної ради	Львівська	КЗ ЛОР Будинок дитини № 2	вул. Антоновича 117, м.Львів	1		
20.		Соціальний захист населення	КЗ "Макарівський Центр соціальної підтримки дітей та сімей «Промінь Надії» Макарівської селищної ради	Львівська	Львівський міський ЦПДС "РІДНІ"	вул. Зелена 204Б, м.Львів	7	6	0
21.	м. Київ	Охорона здоров'я	Київський міський будинок дитини " Берізка"	Тернопільська	Центр реабілітації та розвитку дитини	вул. Сахарова 2, м.Тернопіль	44	24	12
22.		Охорона здоров'я	Київський міський будинок дитини ім.М.М.Городецького	Чернівецька	ОКНП «Чернівецький обласний спеціалізований будинок дитини»	вул.О.Щербанюка 2, м.Чернівці	49	15	10
23.		Соціальний захист населення	Київський міський центр соціальної підтримки дітей та сімей служби у справах дітей та сім'ї	Чернівецька	ОКНП «Чернівецький обласний спеціалізований будинок дитини»	вул.О.Щербанюка 2, м.Чернівці	1	0	0
24.		Приватний заклад	Центр соціально-психологічної реабілітації для дітей Дарницького району м. Києва	Закарпатська	Великобичківський ЗДО №5 «Зірочка» Великобичківської селищної ради	смт.Великий Бичків, Рахівський район	12	5	0

Проект "Моніторинг потреб та підтримка дітей в умовах війни"

25.	Луганська	Освіта	Комунальний заклад "Луганський обласний ліцей-інтернат фізичної культури і спорту»	Івано-Франківська	Калуська спеціальна школа	м. Калуш	5	4	0
26.		Освіта	Щастинська обласна санаторна школа Луганської обл.	Закарпатська	Нижньоселищенський заклад дошкільної освіти	вул.Демократична 2, с. Нижнє Селище, Хустський район	10	0	0
27.		Освіта	Кремінська обласна спеціальна школа,	Львівська	КЗ НРЦ "Гармонія"	вул.Короленка 6, м.Борислав	11	11	8
28.		Освіта	Гірська обласна спеціальна школа	Львівська	КЗ НРЦ "Гармонія"	вул.Короленка 6, м.Борислав	11	10	6
29.		Охорона здоров'я	Луганський обласний будинок дитини № 2	Львівська	Будинок дитини №1 м. Львів	вул.Комаринця 2А, м.Львів	18	9	3
30.		Соціальний захист населення	Лисичанський ЦСПРД	Львівська	Притулок для дітей ССД ЛОВА	вул.Левандівська 17В, м.Львів	19	7	0
31.	Миколаївська	Охорона здоров'я	КНП «Миколаївський будинок дитини»	Чернівецька	Центр доброти для мам і дитини «Місто добра»	вул.Річна 10, м.Чернівці	55	23	13
32.		Соціальний захист населення	КЗ «ЦСПРД Южноукраїнської міської ради» Миколаївської області	Чернівецька	ДСТ «Твій табір»	вул.Партизанська 16, с. Ржавинці, Чернівецький район	25	8	0

33.		Соціальний захист населення	КЗ «Первомайський ЦСПРД» Миколаївської області	Чернівецька	ДСТ «Твій табір»	вул.Партизанська 16, с. Ржавинці, Чернівецький район	19	12	0
34.		Соціальний захист населення	КЗ «Миколаївський ЦСПРД» Миколаївської м/р	Чернівецька	ДСТ «Твій табір»	вул.Партизанська 16, с. Ржавинці, Чернівецький район	74	27	0
35.		Освіта	Антонівська загальноосвітня школа-інтернат I-III ступенів, Миколаївська обл.	Львівська	КЗ Добромильська спеціальна школа	вул.Грушевського 11, м. Добромиль	34	15	0
36.		Освіта	КЗ «Березківський мистецький ліцей» Миколаївської обласної ради	Львівська	КЗ Підгірцівська спеціальна школа	вул. Стрийська 6, с. Підгірці	57	47	3
37.		Освіта	Очаківська загальноосвітня санаторна школа-інтернат Миколаївської обласної ради	Львівська	КЗ Підгірцівська спеціальна школа	вул. Стрийська 6, с. Підгірці	16	10	0
38.		Освіта	Рацинська спеціальна школа Миколаївська обл.	Львівська	«Багатопрофільний НРЦ Святого Миколая»	вул. Незалежності України 1, м.Львів-Брюховичі	8	8	1
39.		Освіта	Вознесенська спеціальна школа Миколаївська обл.	Львівська	«Багатопрофільний НРЦ Святого Миколая»	вул. Незалежності України 1, м.Львів-Брюховичі	9	4	0
40.		Освіта	Мішково-Погорілівська санаторна школа	Львівська	«Багатопрофільний НРЦ	вул. Незалежності України 1,	12	4	0

			Миколаївська обл.		Святого Миколая»	м.Львів-Брюховичі			
41.	Освіта		Миколаївська спеціальна школа №2, Миколаївська обл.	Львівська	«Багатопрофільний НРЦ Святого Миколая»	вул. Незалежності України 1, м.Львів-Брюховичі	30	18	8
42.	Освіта		КЗ Широколанівська спеціальна школа Миколаївської обласної ради	Львівська	КЗ Підбузька спеціалізована шк. Інтернат	вул.Зелена, смт. Підбуж	12	6	0
43.	Освіта		Вознесенська ЗОШ І-ІІІ ступенів «Обдаровані» Миколаївської обласної ради	Львівська	КЗ Підбузька спеціалізована шк. Інтернат	вул.Зелена, смт. Підбуж	0	0	0
44.	Освіта		КЗ Миколаївська спеціальна школа № 6 Миколаївської обласної ради	Львівська	КЗ Підбузька спеціалізована шк. Інтернат	вул.Зелена, смт. Підбуж	2	0	2
45.	Освіта		КЗ "Миколаївська спеціальна школа №3" Миколаївської обласної ради	Львівська	КЗ Підбузька спеціалізована шк. Інтернат	вул.Зелена, смт. Підбуж	3	2	
46.	Освіта		КЗ Миколаївський спортивний ліцей Миколаївської обласної ради	Львівська	КЗ Підбузька спеціалізована шк. Інтернат	вул.Зелена, смт. Підбуж	22	19	3
47.	Освіта		КЗ "Первомайська спеціальна школа"	Львівська	«Підкамінська спеціальна школа І-ІІІ	вул.Незалежності 53, смт. Підкамінь,	7	3	1

			Миколаївської обласної ради			Золочівський район			
48.		Освіта	Комунальний заклад "Лисогірська спеціальна школа" Миколаївської обласної ради	Львівська	КЗ Підкам'янська спеціалізована школа	вул.Незалежності 53, смт. Підкам'янь, Золочівський район	23	20	3
49.	Рівненська	Охорона здоров'я	Рівненський обласний спеціалізований будинок дитини з центром реабілітації дітей з органічним ураженням ЦНС з порушенням психіки та паліативної допомоги дітям	Хмельницька	Хмельницький обласний будинок дитини	вул.Хотовицького 4, м.Хмельницький	31	16	3
50.		Соціальний захист населення	КЗ "Мирогощанський дитячий будинок-інтернат" Рівненської обласної ради	Тернопільська	Мельнице-подільський будинок-інтернат	вул. І.Франка 39, смт Мельниця-Подільська, Чортківський район	3	2	3
51.	Харківська	Соціальний захист населення	"Харківський обласний центр соціальної підтримки дітей та сімей "Гармонія"	Чернівецька	КЗ «Чернівецький обласний центр туризму, краєзнавства та екскурсій учнівської молоді»	вул.О.Кобилянської 90, с.Банілів-Підгірний, Чернівецький район	37	6	0
52.		Соціальний захист населення	Ізюмський міський центр соціально-	Чернівецька	КЗ «Чернівецький обласний центр туризму,	вул.О.Кобилянської 90, с.Банілів-Підгірний,	4	1	0

			психологічної реабілітації дітей		краєзнавства та екскурсій учнівської молоді»	Чернівецький район			
53.	Соціальний захист населення	КЗ Балаклійський центр соціальної підтримки дітей та сімей Балаклійської міської ради Харківської області	Чернівецька	КЗ «Чернівецький обласний центр туризму, краєзнавства та екскурсій учнівської молоді»	вул.О.Кобилянської 90, с.Банилів-Підгірний, Чернівецький район	8	0	0	
54.	Соціальний захист населення	Чугуївський міський центр соціально-психологічної реабілітації дітей	Чернівецька	КЗ «Чернівецький обласний центр туризму, краєзнавства та екскурсій учнівської молоді»	вул.О.Кобилянської 90, с.Банилів-Підгірний, Чернівецький район	4	0	0	
55.	Соціальний захист населення	ЦСПРД Харківської міської ради	Івано-Франківська	Обласний заклад оздоровлення та відпочинку «Карпатські мрії»	вул. Грушевського 92, с. Микуличин, Надвірнянський район	21	21	0	
56.	Охорона здоров'я	Харківський обласний спеціалізований будинок дитини "Зелений Гай"	Івано-Франківська	КНП «Івано-Франківський обласний спеціалізований санаторій «Смерічка	вул.Данила Галицького 65А, м.Ворохта	26	7	4	
57.	Охорона здоров'я	Харківський обласний будинок дитини №2	Івано-Франківська	КНП «Івано-Франківський обласний спеціалізований санаторій «Смерічка	вул.Данила Галицького 65А, м.Ворохта	39	16	3	
58.	Охорона здоров'я	Харківський обласний	Івано-Франківська	КНП «Івано-Франківський	вул.Данила Галицького	5	0	0	

			будинок дитини №3		обласний спеціалізований санаторій «Смерічка»	65А, м.Ворохта			
59.		Соціальний захист населення	КЗ «Харківський обласний ЦСПРД»	Львівська	Нагуєвицька спеціальна школа	вул.Шкільна 3, с.Нагуєвичі, Дрогобицький район	32	0	0
60.		Соціальний захист населення	Богодухівський дитячий-будинок інтернат	м. Київ	Дарницький дитячий-будинок інтернат	вул.Ялинкова 58/60, м.Київ	16	16	16
				Кіровоградська	Знам'янський дитячий будинок-інтернат	вул.Віктора Голого 126Г, м.Знам'янка	29	21	29
				Хмельницька	Солобковецька НРЦ	с.Солобківці, Ярмолинецький район	1	0	0
61.	Чернігівська	Соціальний захист населення	Чернігівський обласний ЦСПРД	Івано-Франківська	КНП «Івано-Франківський обласний дитячий санаторій «Ясень»	вул. Шевченка 1, с. Ясень, Калуський район	29	2	0
62.		Соціальний захист населення	ЦСПРД м. Ніжин, Чернігівської області	Закарпатська	ОТ «Арніка»	с.Нижні Ворота, Мукачівський район	5	1	0
63.		Соціальний захист населення	ЦСПРД Хмельниця (Чернігівська. обл)	Закарпатська	ОТ «Арніка»	с.Нижні Ворота, Мукачівський район	15	3	3
64.		Освіта	Чернігівський обласний НРЦ	Львівська	КЗ НРЦ "Оберіг"	вул.Пекарська 19, м. Львів	2	2	2

А.5 Дані щодо закладів інституційного догляду та виховання дітей, які функціонують за місцем постійного перебування (станом на 01.07.2022)

	Всього закладів	Загальна чисельність дітей	Заклади освіти		Будинки дитини		Заклади системи соцзахисту		Приватні заклади	
			Кількість закладів	Чисельність дітей	Кількість закладів	Чисельність дітей	Кількість закладів	Чисельність дітей	Кількість закладів	Чисельність дітей
Вінницька	7	181	2	28	2	131	3	22	0	0
Волинська	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Дніпропетровська	9	124	3	16	3	19	3	89	0	0
Донецька	2	3	0	0	1	2	1	1	0	0
Житомирська	4	89	0	0	2	65	2	24	0	0
Закарпатська	10	301	1	45	1	64	5	116	3	76
Запорізька	3	117	1	7	1	30	1	80	0	0
Івано-Франківська	5	157	0	0	1	33	4	124	0	0
Київська	2	6	1	3	0	0	1	3	0	0
Кіровоградська	3	83	0	0	0	0	1	36	2	47
Луганська	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Львівська	17	428	9	252	2	85	4	85	2	6
Миколаївська	3	55	1	15	1	3	1	37	0	0
Одеська	11	462	0	0	3	278	6	105	2	79
Полтавська	6	148	2	10	1	70	3	68	0	0
Рівненська	1	3	0	0	1	3	0	0	0	0
Сумська	8	112	3	33	1	2	4	77	0	0
Тернопільська	10	126	6	58	1	29	3	39	0	0
Харківська	1	53	0	0	0	0	1	53	0	0
Херсонська	3	138	0	0	1	57	2	81	0	0
Хмельницька	4	124	1	7	1	86	2	31	0	0
Черкаська	7	169	3	23	1	54	3	92	0	0
Чернівецька	4	102	1	48	1	21	2	33	0	0
Чернігівська	12	282	10	159	1	83	1	40	0	0
м. Київ	1	6	0	0	0	0	0	0	1	6
Україна	133	3269	44	704	26	1115	53	1236	10	214

А.6 Дані про чисельність дітей, які перебували цілодобово в інтернатних закладах системи освіти, а у зв'язку з початком війни повернуті до своїх батьків/законних представників (станом на 01.07.2022)

	Загальна кількість закладів системи освіти, в структурі яких є пансіон/інтернат	Загальна чисельність учнів в закладах системи освіти, в структурі яких є пансіон/інтернат	Чисельність дітей, на цілодобовому перебуванні станом на 24.02.2022	Чисельність дітей, цілодобово перебувають, які 24.02.22 повернуті до батьків/законних представників	Кількість закладів, які були долучені до моніторингу потреб дітей ⁹	Чисельність дітей на цілодобовому перебуванні в закладах, які долучені до моніторингу потреб дітей		Фактична кількість закладів, які надіслали інформацію	Чисельність дітей, відносно яких поданою інформацію, про їхні потреби	з них:	
						Всього	З них повернуті батькам/законним представникам			Діти, які потребують підтримки*	Діти, які потребують захисту**
Вінницька	22	3076	1936	1858	18	1281	1220	18	1190	0	0
Волинська	18	7462	2680	2642	13	1076	1040	5	496	5	4
Дніпропетровська	45	8731	3332	3070	40	2706	2444	31	1904	122	8
Донецька	21	3043	2819	2632	21	2819	2632	13	0	0	0
Житомирська	16	1964	1349	1300	13	851	802	12	351	80	15
Закарпатська	17	3763	1049	960	12	530	530	4	97	0	0
Запорізька	26	5662	2306	2064	20	1661	1431	15	1360	187	23
Івано-Франківська	22	6373	1730	1730	17	867	867	11	490	4	0
Київська	15	1396	870	759	9	586	546	6	355	31	2
Кіровоградська	13	2882	1129	1087	8	400	374	8	398	3	0
Луганська	9	1280	907	803	7	517	418	0	0	0	0
Львівська	38	5851	1657	1351	32	1105	891	23	381	36	1
Миколаївська	20	3811	1367	1113	18	1042	863	15	1138	71	4
Одеська	28	3699	1783	1408	19	1040	869	18	598	91	2
Полтавська	21	3833	1309	1263	16	862	829	16	944	36	4
Рівненська	27	7045	1799	1774	22	1185	1160	22	163	163	0
Сумська	16	2425	1438	1367	10	603	557	9	547	43	4
Тернопільська	13	1532	783	725	10	542	500	9	529	19	0
Харківська	30	5791	2209	2198	24	1135	1124	17	787	37	19
Херсонська	12	2542	1342	1342	9	766	766	0	0	0	0
Хмельницька	16	3380	1918	1733	13	1268	1196	10	215	42	12
Черкаська	20	3203	1275	1243	16	920	903	10	191	20	24
Чернівецька	18	3079	1222	1178	13	541	531	13	273	17	0
Чернігівська	17	2264	1763	1583	14	1170	990	14	35	35	0
м. Київ	15	3298	755	746	14	459	450	11	605	9	4
Україна	515	97385	40727	37929	408	25932	23933	310	13047	1051	126

* - щодо дітей, відносно яких зроблено припущення, що вони потребують підтримки, «включаються» процедури і механізми роботи, передбачені постановою КМУ від 01.06.2020 року № 585 «Про забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах».

** - за наявності такого припущення, в подальшому необхідно застосовувати механізми та процедури, передбачені п. 8. постанови КМУ від 24.09.2008 року №866 «Порядок провадження органами опіки та піклування діяльності, пов'язаної із захистом прав дитини»

⁹ окрім спеціалізованих

Про проєкт

Мета проєкту:

Надати підтримку органам влади та місцевого самоврядування у здійсненні моніторингу, забезпеченні захисту та базових потреб дітей, влаштованих у сімейні форми виховання, дітей, залишених без батьківського піклування, та дітей, які перебували цілодобово в закладах інституційного догляду і виховання в т.ч. переміщені в інші регіони України в період військової агресії Росії.

Цільові групи проєкту:

працівники служб у справах дітей, надавачі соціальних послуг, прийомні батьки, патронатні вихователі, батьки-вихователі ДБСТ, опікуни, піклувальники, працівники закладів інституційного догляду і виховання, зокрема будинків дитини, волонтери.

Бенефіціари проєкту:

діти-сироти; діти, позбавлені батьківського піклування; діти, залишені без батьківського піклування, зокрема новонароджені та діти раннього віку, які перебувають в будинках дитини, центрах реабілітації та паліативної допомоги, а також діти, які перебували цілодобово в закладах інституційного догляду і виховання системи освіти в т. ч. повернуті в свої сім'ї, переміщені в інші регіони України.

Діяльність проєкту включатиме:

- Надання підтримки у розробці та вдосконаленні правових аспектів захисту дітей в умовах воєнного стану з питань виявлення, обліку, переміщення, тимчасового влаштування, забезпечення потреб та возз'єднання з батьками, родичами.
- Проведення моніторингу стану дітей, які перебувають в усіх формах альтернативною догляду, та їх підтримка у задоволенні основних потреб, зокрема щодо харчування немовлят.
- Проведення моніторингу потреб та підтримка дітей, яких повернули з інтернатних закладів до своїх сімей у зв'язку з початком війни.
- Підвищення спроможності спеціалістів соціальних підрозділів різних рівнів та надавачів соціальних послуг, сімей, які здійснюють догляд та виховання влаштованих до них дітей, персоналу інтернатних закладів щодо захисту дітей, забезпечення їхніх основних потреб у надзвичайних ситуаціях.

Партнери проєкту:

Проект реалізує Міжнародна благодійна організація «Партнерство «Кожній дитині» на замовлення Міністерства соціальної політики за фінансування Представництва дитячого фонду ООН ЮНІСЕФ у співпраці з Національною соціальною сервісною службою України, службам у справах дітей обласних воєнних адміністрацій, регіональними підрозділами Нацсоцслужби, Міністерством освіти та науки України, Міністерством охорони здоров'я України.